

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
A STUDY OF BEHAVIOR CONSUMPTION FOR ENERGY DRINK OF AGRICULTURAL
EDUCATION STUDENTS AT THE IN FACULTY OF INDUSTRY EDUCATION,
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG.

โดย

นายกิตติศักดิ์ พุกกานนท์

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 600591
วัน,เดือน,ปี..... 26 ส.ย. 2549

b.....
i.....

ปัญหาพิเศษเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ
ปีการศึกษา 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2548

ชื่อเรื่อง	ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง		
	A Study of Behavior Consumption for Energy Drink of Agricultural Education Students at the in Faculty of Industry Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.		
ชื่อ – สกุล	นายกิตติศักดิ์ พุกกานนท์		
สาขาวิชา	อุตสาหกรรมเกษตร	ภาควิชา	ครุศาสตร์เกษตร
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ปิยะนารถ จันทร์เล็ก		

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของ
นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำมาทำการคำนวณหาค่าทาง
สถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS For Windows และนำเสนอผลโดยวิธีการ
บรรยายประกอบตาราง ผลจากการวิจัยมี ดังนี้

จากนักศึกษา 146 คน เป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน คือ 73 คน ส่วนใหญ่มี
อายุระหว่าง 21 – 22 ปี คะแนนสะสมของนักศึกษาอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.00 ส่วนใหญ่จบการศึกษา
ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจบลดก่อน (ไม่รวมค่าที่พัก) อยู่ระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท และมีมูลค่าเงินอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด

จากการศึกษาการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟ พบว่าส่วนใหญ่ของนักศึกษาเคยบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟ โดยคิดว่าการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟช่วยให้สดชื่น / ไม่ง่วงงมต์ไม่สามารถช่วยบรรเทาความเครียดได้ ส่วนใหญ่นักศึกษาคิดว่าเครื่องดื่มผสมกาแฟเป็นเครื่องดื่มเสพติด แต่ไม่ได้เป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย โดยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดื่มผสมกาแฟจากโทรทัศน์มากที่สุดและคิดว่าสื่อโฆษณาที่มีผลอย่างมากในการตัดสินใจที่จะซื้อหรือดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟ ซึ่งหาซื้อได้ง่ายจากร้านสะดวกซื้อและนักศึกษาก็จะเลือกดื่มกาแฟมากที่สุดโดยจะเจาะจงยี่ห้อที่ดื่มด้วย ทั้งนี้พบว่านานๆครั้งเท่านั้นที่นักศึกษาก็จะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟและในอนาคตนักศึกษาก็จะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟต่อไป

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภค พบว่าในภาพรวมนี้นักศึกษานิยมบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$) โดยนักศึกษาก็เลือกซื้อเครื่องดื่มผสมกาแฟด้วยตนเองและได้รับข้อมูลเพื่อการตัดสินใจซื้อจากสื่อโฆษณา โดยที่ไม่ได้คิดว่าเครื่องดื่มผสมกาแฟมีประโยชน์ต่อร่างกายแต่อย่างใด เหตุผลในการบริโภค พบว่านักศึกษานิยมบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟเนื่องจากทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ช่วยเพิ่มความอ่อนเพลีย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ไม่ได้ช่วยในการรักษาโรคบางชนิด ข้อมูลด้านการบริโภค พบว่านักศึกษานิยมต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาควบคุมการโฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟให้มีความรัดกุม ข้อมูลการบริโภคต่างๆ รวมไปถึงค่าเตือนต้องให้มีความชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจาก ภาควิชาครู
ศาสตร์เกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอาจารย์ปิยะนารถ จันทร์เล็ก อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ซึ่ง
ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดจนชี้แนะข้อผิดพลาดในการทำปัญหาพิเศษและ
ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. ปิ่นมณี ขวัญเมือง อาจารย์อรุณรัสมิ์ แสงศิลา ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบ
ความถูกต้องของแบบสอบถามพร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำปัญหาพิเศษเล่มนี้ให้เกิด
ความสมบูรณ์และสำเร็จไปได้ด้วยดี ปัญหาพิเศษเล่มนี้จะสมบูรณ์มิได้ถ้าหากขาดข้อมูลในการตอบ
แบบสอบถามของนักศึกษาภาควิชาครูศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และ
สำนักหอสมุดกลาง รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัยและบริการคอมพิวเตอร์ที่อำนวยความสะดวก
สะดวกในการให้บริการสืบค้นข้อมูลต่างๆและบุคคลอื่นๆที่ไม่ได้กล่าวมา ณ ที่นี้ด้วย
ความดีและประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ขอมอบให้ คณาจารย์ และผู้ที่กล่าวมาข้างต้น
รวมถึงเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนบิดา - มารดา ที่ให้ทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการ
ทำปัญหาพิเศษจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายกิตติศักดิ์ พุกกานนท์

มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษานอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 คุณลักษณะและประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม.....	4
2.2 กฎหมายควบคุมและฉลากของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน.....	16
2.3 พฤติกรรมการบริโภค.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร.....	37
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และลักษณะของแบบสอบถาม.....	38
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม.....	39
3.2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิจัย.....	42
4.2 วิจารณ์ผล.....	44
4.3 ข้อเสนอแนะ.....	53
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	54
5.2 สรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	55
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงปริมาณกาเฟอีนที่ผสมอยู่ในเครื่องดื่มน้ำอัดลม.....	14
2. แสดงปริมาณกาเฟอีนที่ผสมอยู่ในกาแฟ.....	14
3. แสดงปริมาณกาเฟอีนที่ผสมอยู่ในชา.....	15
4. แสดงปริมาณกาเฟอีนในเครื่องดื่มประเภทต่างๆ.....	15
5. แสดงปริมาณและมูลค่าการขออนุญาตนำเข้าสารกาเฟอีน ปี 2545 และปี 2546.....	18
6. แสดงปริมาณกาเฟอีนในเครื่องดื่มและอาหารต่างๆ.....	26
7. แสดงปริมาณกาเฟอีนในกาแฟพร้อมดื่ม.....	27
8. แสดงรายชื่อและปริมาณกาเฟอีนในเครื่องดื่มชูกำลัง.....	28
9. แสดงข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	42
10. แสดงข้อมูลผู้บริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน.....	45
11. แสดงคะแนนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน.....	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

เครื่องดื่มคือสิ่งที่เรานำไปบริโภคเข้าไปในร่างกายซึ่งมีความจำเป็นต่อร่างกาย ไม่เกินโทษและมีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ทำให้ร่างกายสดชื่นกระปรี้กระเปร่า ช่วยควบคุมการทำงานของร่างกายให้เป็นปกติ ถ้าร่างกายได้รับสารอาหารต่างๆ ในเครื่องดื่มแต่ละชนิดที่ต้องการและครบถ้วนเพียงพอและนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่แล้วผลที่ได้รับก็คือ เราจะมีร่างกายที่แข็งแรง และสมบูรณ์ มีสุขภาพที่ดี ปัจจุบันนี้คนเราเริ่มหันมาสนใจในการบำรุงรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ ด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกรับประทานอาหาร การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเครื่องดื่มต่างๆ ก็เริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้น ทำให้มีการคิดค้นสรรหาเครื่องดื่มต่างๆ มากมาย เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดมากขึ้น (www.tisi.go.th/consumer_guide/beverage)

กาเฟอีน (Caffeine) เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผสมอาหาร เครื่องดื่ม และยาบางประเภทแต่ในปัจจุบันกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด นำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิต โดยใช้ผสมกับหัวเชื้อเมทแอมเฟตามีนแล้วจึงนำมาอัดเป็นเม็ดเมทแอมเฟตามีน โดยมีปริมาณส่วนผสมของสารกาเฟอีนเพื่อเสริมในการออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ด้วยคุณสมบัติของกาเฟอีนที่จัดเป็นสารกระตุ้นประสาท เช่นเดียวกับเมทแอมเฟตามีนและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภทอื่นการนำกาเฟอีนมาเป็นส่วนผสมดังกล่าวเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไรให้มากยิ่งขึ้น ผลิตภัณฑ์ที่มีกาเฟอีนผสมอยู่มีการจำหน่ายหลายรูปแบบได้แก่ กาแฟผงสำเร็จรูป กาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม น้ำอัดลมประเภทโคล่า เครื่องดื่มชูกำลัง ขนมหวานประเภทช็อคโกแลต ยาต่างๆ (www.dft.moc.th/eximcentre/caffeine)

จากปัญหาดังกล่าวทำให้เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนกลุ่มหนึ่งเข้ามามีบทบาทต่อผู้บริโภคโดยวางจำหน่ายในรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มต่างๆ ซึ่งมีจำหน่ายมากมายล้วนแต่มีราคาแตกต่างกันไปมีหลากหลายรูปแบบ เช่น กาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม เครื่องดื่มชูกำลัง น้ำอัดลมโคล่า-โคล่า กระป๋องน้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า กระป๋อง ชา กาแฟผงสำเร็จ หรืออื่นๆ โดยมุ่งจำหน่ายเป็นเครื่องดื่มที่ให้สารบางอย่างแก่ร่างกายข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ได้สร้างความสับสนในหมู่

ผู้บริโภครวม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีฐานะแตกต่างกันไปและมีความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว

จากที่กล่าวไว้ข้างต้นจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการบริโภคเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกาแฟอื่นเพื่อให้นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นอย่างเหมาะสม และไม่ใช่อันตรายต่อตัวนักศึกษาเอง และเพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำหลักการบริโภคเครื่องดื่มที่ถูกต้องปลอดภัยและเหมาะสมกับราคา ซึ่งจะได้ นำข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริโภคเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่นได้อย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมการบริโภคและช่วยให้ผู้บริโภคเป็นผู้มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของนักศึกษาที่บริโภคเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่นในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อทราบพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่นของนักศึกษาในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอบเขตของปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่นตามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2548

นิยามศัพท์

พฤติกรรม หมายถึง อาการที่แสดงออกแก่บุคคลเมื่อมีสิ่งมากระตุ้น

ประชากร หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2

เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเครื่องดื่มที่มีกาแฟเป็นส่วนผสม ได้แก่ ชา กาแฟ เครื่องดื่มชูกำลัง น้ำอัดลมโคลา-โคล่า น้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพทั่วไปและทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่นของนักศึกษาในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ได้รับประสบการณ์ในการทำวิจัย และได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่น
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมกาแฟอื่น เพื่อไม่ให้เป็นอันตรายต่อตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

1. คุณลักษณะและประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม
2. กฎหมายควบคุมและฉลากของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟ
3. พฤติกรรมการบริโภค

1. คุณลักษณะและประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม

1.1 ประเภทของเครื่องดื่ม

เครื่องดื่ม ได้แก่อาหารที่มีลักษณะเป็นของเหลวและใช้ดื่ม มีของเหลวมากมายหลายชนิดที่นิยมใช้เป็นเครื่องดื่ม อาทิเช่น น้ำผลไม้กั้นสด น้่านมวัว โกโก้ น้่านมถั่วเหลือง น้ำชา กาแฟ น้ำอัดลม เหล้า เบียร์ เป็นต้น

เท่าที่รวบรวมจัดให้เป็นหมวดหมู่ได้ เครื่องดื่มสามารถจำแนกออกได้ 7 พวก คือ

1. น้ำผลไม้ (Fruit Juices)
2. น้่านมและเครื่องดื่ม ที่ใช้นมเป็นหลัก เช่น โกโก้ โยเกิร์ต มิลค์เชค
3. น้ำชา กาแฟ
4. น้ำหวาน น้ำอัดลม
5. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
6. เครื่องดื่มสมุนไพร
7. เครื่องดื่มประเภทอื่นๆ

ในที่นี้ขอก้าวถึงเครื่องดื่มแต่ละพวกอย่างสังเขปในแง่ของคุณค่าทางโภชนาการออกฤทธิ์ หรือสรรพคุณ (ถ้ามี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. น้ำผลไม้

น้ำผลไม้สดที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ หมายถึง เครื่องดื่มที่ได้จากการนำผลไม้สดที่มีลักษณะชุ่มฉ่ำที่มีน้ำมากมาบีบหรือคั้นแล้วนำมาทำเป็นเครื่องดื่มได้หลายชนิด เช่น ส้มเขียวหวาน สับปะรด มะนาว แดงโม และอื่นๆ

น้ำผลไม้บรรจุกระป๋อง

เป็นน้ำผลไม้ที่สามารถเก็บไว้กินได้นานๆ มักจะผ่านความร้อนสูงเพื่อทำลายจุลินทรีย์ที่ติดมาอันเป็นเหตุให้น้ำผลไม้เสียเมื่อเก็บไว้ กระบวนการต่างๆ ที่กระทำนับตั้งแต่การคั้นน้ำผลไม้ปริมาณมากๆ แล้วนำมาบรรจุภาชนะแล้วผ่านความร้อนสูงย่อมทำให้คุณค่าทางโภชนาการ โดยเฉพาะวิตามินซี ลดน้อยลงไปนอกเสียจากว่าจะมีการนำวิตามินซีที่สังเคราะห์นำมาเติมลงไป

2. นมและเครื่องดื่มที่ใช้นม

นมสด

นมสดเป็นเครื่องดื่มที่มีคุณค่าทางโภชนาการดีมาก เหมาะสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยกำลังเจริญเติบโตและผู้ที่ต้องการบำรุงร่างกายด้วยอาหารที่มีคุณค่า เช่น หญิงมีครรภ์ ผู้ที่กำลังเจ็บไข้หรือพักฟื้นจากการเจ็บไข้ ใช้นมได้ทั้งร้อนและเย็น

เครื่องดื่มประเภทใช้นมเป็นหลัก

เครื่องดื่มประเภทโกโก้

เครื่องดื่มที่เรียกว่า โกโก้ร้อนและเย็น คือเครื่องดื่มที่มึนมสดหรือนมชนิดอื่นผสมให้คล้ายนมสด (เช่น นมข้นจืด ผสมน้ำตาลตัว) เป็นหลัก และมีผงโกโก้เป็นเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรสและมีสีน้ำตาลให้รสหวาน

เครื่องดื่มประเภทใช้นมเป็นหลักชนิดอื่นๆ

มีสิ่งปรุงแต่งกลิ่น รส นม เพื่อให้ได้รสชาติที่แปลกแตกต่างออกไปอีกหลายชนิดมักทำเป็นผงละเอียด หรือเป็นเกล็ดบ้าง บรรจุกระป๋องมีส่วนประกอบต่างๆ กัน ที่สำคัญก็คือผงโกโก้ ในปริมาณมากน้อยต่างกัน นอกจากนั้นก็ยังมีผง ไข่ผง น้ำตาล ข้าวมอลต์ ฯลฯ มีชื่อต่างๆกัน

3. น้ำชา กาแฟ

น้ำชา

คือ น้ำที่ชงจากใบชา ซึ่งทำให้แห้งแล้ว น้ำชาเป็นเครื่องดื่มที่แพร่หลายกันทั่วโลก กลิ่นและรสชาติของน้ำชานั้น ได้จากสารประกอบหลายอย่างที่ผสมกันอยู่ในใบชา ส่วนคุณสมบัติที่ทำให้ผู้ดื่มกระปรี้กระเปร่าเหล่านั้น เนื่องจากใบชามีกาเฟอีน อันเป็นสารมีฤทธิ์กระตุ้น เช่นเดียวกับใบกาแฟ

ลักษณะของน้ำชาที่ดี ควรใส ไม่มีตะกอน หรือฝ้านวนผิวหน้า สี สูดแต่ชนิดของใบชา ถ้าเป็นชาดำ น้ำชาจะมีสีน้ำตาลอมเหลือง ถ้าเป็นชาเขียว น้ำชาจะมีสีเหลืองอมเขียวอ่อนๆ น้ำชาจะมีความเข้มข้น หรืออ่อนขึ้นอยู่กับใบชาที่ใส่

นอกจากนั้น น้ำชา ยังมีข้อเสียบางประการ กล่าวคือถ้าดื่มมากอาจทำให้ท้องผูก เนื่องจากสารรสฝาดคือแทนนิน และนอนไม่หลับ เนื่องจากสารกาเฟอีนซึ่งมีฤทธิ์กระตุ้น และถ้าดื่มน้ำชาไปพร้อมๆกัน กับอาหารที่จะทำให้ไรอะมีน หรือวิตามินบี 1 ที่มีในอาหารใช้ไม่ได้ เพราะในน้ำชาจะมีสารต่อต้านไรอะมีน (anti-thiamin) การดื่มน้ำชาในปริมาณมากในขณะที่กินอาหาร ถ้ากระทำอยู่เป็นประจำ อาจทำให้เป็นโรคเหน็บชาได้ จึงควรดื่มในขณะที่ไม่กินอาหาร เช่น ก่อนหรือหลังอาหารเป็นเวลาพอสมควร

กาแฟ

เป็นเครื่องดื่มที่นิยมกันมากอย่างหนึ่งของโลก ทำเป็นเครื่องดื่มร้อนหรือเย็นก็ได้ ใส่นมและน้ำตาลก็ได้ ไม่ใสก็ได้

(น้ำ) กาแฟเป็น “น้ำขง” แบบเดียวกับน้ำชา ได้จากการชงน้ำเดือดลงในกาแฟที่บดแล้ว กาแฟที่นำมาชงคือส่วนเมล็ดของต้นกาแฟ

กาแฟดำเย็น ทำโดยชงกาแฟดำร้อนให้เข้มข้นและหวานกว่าปกติ แล้วเทลงถ้วยแก้วที่มีน้ำแข็งทุบใสไว้เต็ม น้ำแข็งจะละลายทันที ทำให้กาแฟจางลงและเย็น (เรียกว่า โอเลี้ยง)

ส่วนกาแฟเย็น (ใส่นม) ทำโดยชงกาแฟร้อน (ใส่นม) อย่างเข้มข้น แล้วเทลงในแก้วที่มีน้ำแข็งทุบ เช่นเดียวกับโอเลี้ยงก่อนเสิร์ฟมักจะเอานมข้นจืดโรยลงข้างหน้าอีกที

4. น้ำหวานน้ำอัดลม

เครื่องดื่มประเภทนี้มีมากมายหลายชนิด มีสี กลิ่น รส ต่างๆ กัน มีทั้งชนิดไม่อัดลมและชนิดอัดลม

คุณค่าทางโภชนาการชนิดนี้ มักจะมีแต่คุณค่าในการให้พลังงานเท่านั้น หากผู้ผลิตใช้น้ำตาลเป็นสารให้รสหวาน

น้ำตาลที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ ซูโครส (น้ำตาลทราย) มีอยู่ในเครื่องดื่มประมาณร้อยละ 8-14 มีเครื่องดื่มบางชนิดที่โฆษณาว่าไม่ให้พลังงานเลย เช่น เครื่องดื่มที่ทำไว้สำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน หรือ ผู้ต้องการลดน้ำหนัก ย่อมจะหมายความว่าแทบจะไม่มีคุณค่าทางโภชนาการเลย นอกจากจะให้น้ำเท่านั้น ในกรณีเช่นนี้สารที่ให้รสหวานย่อมไม่ใช่น้ำตาล หากแต่เป็นสารรสหวาน อย่างอื่นที่ร่างกายนำมาเผาผลาญไม่ได้ เช่น ซันทาสกร

สารปรุงรส อาจเป็นน้ำผลไม้หรือเป็นกรดที่สังเคราะห์ ขึ้นที่นิยมใช้มีกรดมะนาว (citric acid) กรดมะขาม (tartaric) หรือกรดอื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารแต่งสี อาจใส่หรือไม่ใส่ก็ได้ เครื่องดื่มบางชนิดใช้น้ำตาลเคี้ยวให้ใหม่ (caramel) ซึ่งมีสีน้ำตาลเข้มเป็นสารแต่งสี บางชนิดให้สีผสมอาหาร (food colorings)

สารแต่งกลิ่น อาจเป็นสารสังเคราะห์หรือหัวน้ำเชื้อสกัดจากธรรมชาติ

อาจมีสารกันบูด คือ โซเดียมเบนโซเอท (sodium benzoate) ในความเข้มข้นร้อยละ 0.03-0.05 เพื่อกันมิให้เครื่องดื่มเสีย

ถ้าเป็นเครื่องดื่มที่อัดลม ก็มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ละลายภายใต้ความกดสูง ก๊าซซึ่งละลายอยู่ในน้ำได้มาก จุกที่ใช้ปิดฝาเป็นจุกที่ฝาด ซึ่งทนต่อความกดดันภายในได้มาก เมื่อเปิดฝาจุก ความดันภายในจุกจะลดลงทันที ก๊าซจึงพุ่งออกจากรูน้ำเกิดฟอง เมื่อดื่มจะรู้สึกชาที่ลิ้น

เครื่องดื่มประเภทโคล่า

เป็นเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมที่มีน้ำสกัดจากลูกไม้ ของต้น โคลา นิติดา (Cola nitida) เป็นส่วนผสม น้ำสกัดนี้ มีคาเฟอีน อยู่ประมาณร้อยละ 2 เมื่อทำเป็นเครื่องดื่มแล้วเรียกว่า โคล่านั้น มีคาเฟอีนแตกต่างกันตามเครื่องหมายการค้า โคล่าต่างชนิดกัน นอกจากนี้จะมีปริมาณคาเฟอีนต่างกันแล้ว ยังมีสูตรทางการผสมเพื่อให้เกิดรสชาติและกลิ่น ที่มีลักษณะเฉพาะ และสูตรของส่วนผสมนี้แต่ละบริษัทถือเป็นความลับ

เครื่องดื่มประเภทชูกำลัง

เครื่องดื่มที่ผู้ผลิตโฆษณาว่า “ชูกำลัง” นั้นความจริงก็คือเครื่องดื่มประเภทหนึ่ง ซึ่งมีรสชาติคล้ายกับน้ำหวาน มีฤทธิ์กระตุ้นเช่นเดียวกับกาแฟ และมีวิตามินกลุ่มบี เป็นของแถม

สรุปได้ว่าเครื่องดื่มประเภทน้ำหวาน น้ำอัดลม มีสารอาหารแต่เพียงน้ำและน้ำตาลเป็นส่วนใหญ่ น้ำผลไม้ที่เป็นส่วนผสมก็มีน้อย ใช้เป็นเครื่องปรุงแต่งรสชาติเท่านั้น ถ้าเป็นเครื่องดื่มประเภทโคล่าก็มีคาเฟอีนอันเป็นสารที่มีฤทธิ์กระตุ้นอยู่ด้วย

5. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มชนิดนี้ได้แก่ เหล้าชนิดต่างๆ และเบียร์ แอลกอฮอล์ที่มีในเหล้าและเบียร์ คือ เอทิลแอลกอฮอล์ หรือ เอธานอล

6. เครื่องดื่มสมุนไพร

น้ำสมุนไพรนิยมดื่มร้อน วิธีดื่มควรจิบช้าๆ และควรดื่มทันทีที่ปรุงเสร็จ เพื่อให้ได้คุณค่าทางยาและทางอาหารมากกว่า ถ้าปล่อยทิ้งไว้ให้เย็นแล้วดื่ม เนื่องจากทำให้คุณค่าทางยา และอาหารลดลง

คุณค่าและประโยชน์ของน้ำสมุนไพร

น้ำสมุนไพรมีรสชาติอร่อยตามธรรมชาติ ให้คุณค่าและประโยชน์ต่อร่างกายโดยตรง มีผลต่อระบบการย่อยอาหาร เจริญอาหาร ให้พลังงาน ทำให้ผิวพรรณเปล่งปลั่งร่างกายกระชุ่มกระชวย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และอุดมไปด้วย วิตามิน เกลือแร่ นอกจากนี้หาพรหมแล้วยังบำรุงเส้นผม ช่วยควบคุมไขมันส่วนเกินจากการบริโภคเนื้อสัตว์ ทำให้ร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสารอาหารในน้ำสมุนไพรช่วยควบคุมระบบการทำงานของร่างกาย ทำให้สารอาหารชนิดอื่นๆ ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่

นอกจากนี้แล้วยังมีเครื่องดื่มอีกหลายๆ ประเภทที่มีจำหน่ายทางการค้า เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ น้ำผลไม้กระป๋อง และอื่นๆ

1.2 ประเภทของเครื่องดื่ม ในปัจจุบันพบว่าเครื่องดื่มที่นิยมบริโภคหลักๆอยู่ 3 ประเภท เครื่องดื่มที่นิยมมี 3 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสม (Soft Drinks)
2. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (Hard Drinks)
3. เครื่องดื่มผสม (Mixed Drinks)

1. เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสม (Soft Drinks) หมายถึง เครื่องดื่มทั้งร้อนและเย็นที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสมหรือเรียกอีกอย่างว่า “ม็อกเทล” (Mocktail)

เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ฟังดูแล้วรู้สึกกว้างมาก ยากต่อความเข้าใจและเห็นภาพไม่ชัดเจน ดังนั้นจะแยกเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ย่อยลงไปเพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจน เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. น้ำดื่มชนิดขวด (Bottled Water)
2. น้ำแร่ (Mineral Water)
3. ซอฟท์ ดริง (Soft Drinks)
4. น้ำเชื่อม (Syrup)

น้ำดื่มชนิดขวด (Bottled Water)

น้ำดื่มที่ขายในปัจจุบันส่วนมากเป็นน้ำดื่มที่ได้จากการกรองและบรรจุขวดขาย แต่บางบริษัทอาจจะเพิ่มขั้นตอนในการผลิต เพื่อจะได้เครื่องดื่มที่มีคุณภาพมากขึ้น โดยนำน้ำผ่านแสงยูวีเพื่อฆ่าเชื้อโรค ยกตัวอย่างน้ำดื่มชนิดขวด เช่น น้ำดื่มตราสิงห์ น้ำดื่มชนิดขวดได้นำมาใช้ในการทำเครื่องดื่มผสมเนื่องจากต้องการทำให้เครื่องดื่มเจือจางลงไม่บาดคอ เช่น วิสกี้ น้ำ ปรันติน้ำ

น้ำแร่ (Mineral water)

เป็นน้ำแร่ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติใต้พื้นดิน น้ำแร่จะถูกดูดขึ้นมา และตามกฎหมายจะต้องบรรจุขวด ณ สถานที่ที่ทำการดูดน้ำแร่ขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อความสะอาดและถูกหลักอนามัย น้ำแร่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากมาย น้ำแร่ในตลาดปัจจุบันก็สามารถแบ่งย่อยลงไปได้อีก 2 ชนิด คือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำแร่ที่ไม่มีฟอง (Still Mineral Water) และน้ำแร่ที่มีฟอง (Sparkling Mineral Water) ตัวอย่างน้ำแร่ที่ไม่มีฟอง เช่น ออรา (Aura) ส่วนน้ำแร่ที่มีฟอง เช่น เปอริเย่ (Perrier) เราใช้น้ำแร่ในการผสมเครื่องดื่ม เพื่อจะให้เครื่องดื่มเจือจางลงและไม่บาดคอ เช่นเดียวกับน้ำดื่มชนิดขวด แต่การใช้น้ำแร่เป็นส่วนผสม ก็เพื่อจะเพิ่มคุณค่าในส่วนองแร่ธาตุต่างๆ ต่อร่างกาย

ซอฟต์ดริง (Soft Drink)

ซอฟต์ดริง เป็นเครื่องดื่มยอดนิยมสำหรับคนทุกวัย ซอฟต์ดริง สามารถแบ่งย่อยออกเป็น 2 ชนิด คือ ซอฟต์ดริง ที่ไม่มีฟอง และซอฟต์ดริง ที่มีฟองยกตัวอย่าง ซอฟต์ดริง ที่ไม่มีฟอง เช่น น้ำผลไม้ต่างๆ ส่วน ซอฟต์ดริง ที่มีฟอง เช่น น้ำโซดา น้ำโคล่า น้ำโทนิค ซอฟต์ดริง ถูกนำมาใช้ในการทำเครื่องดื่มผสม เพราะต้องการลดความเข้มข้นของเครื่องดื่มลง ต้องการเพิ่มรสชาติและกลิ่น ยกตัวอย่างเครื่องดื่มผสมที่ใช้ซอฟต์ดริง (Soft Drink) เป็นส่วนประกอบเช่น จินโทนิค (Gin Tonic) รัมโค้ก (Rum Coke)

น้ำหวาน (Syrup)

น้ำหวานจะมีส่วนประกอบคือ น้ำ น้ำตาล กลิ่นธรรมชาติ หรือกลิ่นสังเคราะห์ น้ำหวานที่เป็นที่นิยม ในการใช้ในเครื่องดื่มผสมคือ น้ำหวานกลิ่นทับทิม(Grenadine Syrup)ส่วนน้ำหวานกลิ่นอื่นๆ ก็ยังมีจำนวนมากในตลาดบ้านเรา เช่น น้ำหวานกลิ่นกุหลาบ กลิ่นครีมโซดา กลิ่นสตอเบอรี่

จุดประสงค์ในการใช้น้ำหวานเป็นส่วนผสม คือ เพื่อเพิ่มความหวานให้เครื่องดื่ม ทำให้เครื่องดื่มมีรสชาติมากขึ้น ทำให้เครื่องดื่มมีสีสันสวยงามน่าดื่มและเพิ่มกลิ่น

2. เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม (Hard Drinks) หมายถึง เครื่องดื่มทุกประเภทที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ด้วย หรือเรียกอีกอย่างว่า “ค็อกเทล” (Cocktail) เครื่องดื่มชนิดนี้ก็อย่างเช่น เบียร์ สากะ วิสกี้ จิน รัม ฯลฯ

3. เครื่องดื่มผสม (Mixed Drinks) หมายถึง เครื่องดื่มที่ได้จากการผสมกันระหว่างเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และไม่มีแอลกอฮอล์ผสมกัน เช่น น้ำผลไม้หลายๆ ชนิดผสมกัน หรือน้ำผลไม้ผสมกับเหล้า หรือแม้กระทั่งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก็ถือว่าเป็นเครื่องดื่มผสมเช่นกัน

เครื่องดื่มประเภทเย็น คือ เครื่องดื่มที่นิยมรับประทานเย็น อาจแช่ในตู้เย็น หรือรับประทานกับน้ำแข็ง จะช่วยให้ดื่มแก้กระหาย และยังให้สารอาหาร คือ ให้รับวิตามินที่มีอยู่มากในผลไม้ นอกจากนี้จะเอาไว้มองแล้ว ยังสามารถใช้ต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมบ้านได้อีกด้วย

เครื่องดื่มประเภทร้อน คือ เครื่องดื่มที่นิยมรับประทานขณะยังร้อนอยู่ เช่น ชา กาแฟ น้ำจืด น้ำสมุนไพรต่างๆ โดยเฉพาะน้ำสมุนไพรจะมีประโยชน์มากมายหลายชนิด แต่แต่ละชนิดของสมุนไพรต่างๆ เช่น น้ำข่า ช่วยขับลม เป็นยาระบายลมออกจากลำไส้ แก้อืดท้องเฟ้อ น้ำขิง ช่วยบำรุงกระดูก เพราะมีแคลเซียมและยังมีเบต้าแคโรทีนอีกด้วย ช่วยต้าน โรคมะเร็ง แก้อืดท้อง อาเจียน เมารถ ต้าน โรคการเกิดแผลในกระเพาะอาหาร

(www.tisi.go.th/consumer_guide/beverage)

1.3 ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น

กาแฟอื่น (Caffeine) เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผสมอาหาร เครื่องดื่ม และยาบางประเภท แต่ในปัจจุบันกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด นำมาใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตโดยใช้ผสมกับหัวเชื้อเมทแอมเฟตามีนแล้วจึงนำมาอัดเป็นเม็ดเมทแอมเฟตามีน โดยมีปริมาณส่วนผสมของสารกาแฟอื่นมากกว่า 50-60 มิลลิกรัม หรือประมาณร้อยละ 60 ของน้ำหนักต่อยาบ้า 1 เม็ด

ด้วยคุณสมบัติของกาแฟอื่นที่จัดเป็นสารกระตุ้นประสาทเช่นเดียวกับเมทแอมเฟตามีนและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภทอื่นการนำกาแฟอื่นมาเป็นส่วนประกอบดังกล่าวเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไรให้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม นอกจากกาแฟอื่นแล้วกลุ่มผู้ผลิตมีทางเลือกที่จะใช้สารเคมีอื่น ทดแทนได้อีกหลายชนิด เช่น พาราเซตามอล หรือ แป้ง เป็นส่วนผสม โดยมีการลักลอบลำเลียงสารกาแฟอื่นจากพื้นที่ กทม. ไปยังแหล่งผลิตเมทแอมเฟตามีนบริเวณชายแดนภาคเหนืออย่างต่อเนื่อง

โดยปกติการนำเข้ากาแฟอื่นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การนำเข้าในประเภทของอาหาร (Commercial Grade) และการนำเข้าโดยระบุเป็นประเภทเภสัชเคมี (Pharmaceutical Grade) ซึ่งผู้นำเข้าส่วนใหญ่จะระบุการนำเข้าเป็นประเภทของอาหาร เพื่อเจตนาหลีกเลี่ยงการตรวจสอบและควบคุมการนำเข้าประเภทเภสัชเคมีที่มีความเข้มงวดมากกว่าและสามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึง ส่วนกรณีการควบคุมในประเภทของอาหารนั้นจะควบคุมเพียงขั้นต้นของการนำเข้าเท่านั้น โดยการขอใบอนุญาตนำเข้าครั้งหนึ่งจะมีอายุได้ 3 ปี โดยไม่มีการจำกัดปริมาณและจำนวนครั้งของการนำเข้า อีกทั้งยังไม่มีมาตรการตรวจสอบการนำไปใช้ว่ามีปริมาณเท่าใดวัตถุประสงค์ของการนำเข้าตรงตามที่ขออนุญาตหรือไม่ ดังนั้นหากผู้นำเข้ามาในประเภทของอาหาร แต่นำไปใช้ในทางที่ผิด โดยการลักลอบลำเลียงไปผลิตยาเสพติดจะบังเกิดผลเสียหายและยากต่อการตรวจสอบและติดตามได้ (ทรงเกียรติ ปิยะกะ. 2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีน คืออะไร

กาเฟอีน เป็นส่วนประกอบสำคัญที่มีอยู่ในใบชา กาแฟ น้ำอัดลมและช็อกโกแลต ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์บริโภคเป็นประจำเครื่องดื่มและขนม จนไม่ได้นึกว่ามันเป็นยาเสพติด กาเฟอีน จัดเป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เพียงแต่ฤทธิ์ของมันมีผลเสียต่อร่างกายมนุษย์เมื่อเทียบกับยาเสพติดกลุ่มอื่นๆ แล้วถือว่าต่ำกว่ามาก เราจึงไม่คิดว่ากาเฟอีนเป็นพิษภัยต่อตัวเรา

เภสัชวิทยาของกาเฟอีน

หลังจากดื่มกาแฟเข้าไปในร่างกายแล้ว กาเฟอีนจะถูกดูดซึมที่ลำไส้เล็กอย่างรวดเร็วเข้าสู่กระแสโลหิต เริ่มออกฤทธิ์ราว 30 นาทีหลังดื่มกาแฟ และออกฤทธิ์สูงสุดใน 2 ชั่วโมง กาเฟอีนสามารถกระจายตัวได้ทั่วร่างกายรวมทั้งสมอง รก และทารกในครรภ์มารดา

กาเฟอีนจะถูกทำลายที่ตับก่อนถูกขับออกทางปัสสาวะ กาเฟอีนมีครึ่งอายุในร่างกายมนุษย์ระหว่าง 3-7 ชั่วโมง

กลไกการออกฤทธิ์ของกาเฟอีน

กาเฟอีนจะออกฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CAMP phosphodiesterase ในระบบประสาท มีผลทำให้กระตุ้นการทำงานต่างๆไปของเซลล์ประสาท

กาเฟอีนมีฤทธิ์กระตุ้นประสาทโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมอง นอกจากนี้ยังมีผลต่อไต หัวใจ ความดัน โลหิต การย่อยอาหาร และ metabolism การใช้ประโยชน์เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา คือมีผลอัตราการเต้นของหัวใจเพิ่ม metabolism ของเซลล์ทั่วร่างกายอีกร้อยละ 10-25 เร่งการเผาผลาญอาหารเพื่อให้ได้พลังงาน และต้องใช้ไขมันออกซิเจนมากขึ้น หัวใจก็ต้องทำงานหนักขึ้น ทำให้ลดความอยากอาหารลง เพิ่มความดันโลหิตในคนที่ไวต่อฤทธิ์ยา กระตุ้นการสร้างน้ำย่อย acid-pepsin ถ้ามีกรดมากเกินไปจะทำให้เกิดผล peptic ทำให้เลือดแดงที่ไปเลี้ยงสมองและบริเวณศีรษะหดตัว และมีผลยึดเส้นประสาทเล็กๆ ที่ไปยังผนังเส้นเลือดให้ตึงขึ้นจึงทำให้ปวดศีรษะ

ชวลิต รัตนกุล (2536 : 524) ได้ศึกษาถึงผลของกาเฟอีนต่อสุขภาพของมนุษย์พบว่า กาเฟอีน มีผลในการกระตุ้นประสาทส่วนกลาง โดยทำให้ร่างกายตื่นตัวกระตุ้นศูนย์หัวใจและศูนย์อาเจียน ทำให้อุณหภูมิของร่างกายเพิ่มขึ้น การเกิดริเฟล็กซ์ง่ายขึ้น กระตุ้นการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจทำให้การแข็งตัวของเลือดช้าลง ผ่อนคลายการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อและเรื่องของหลอดเลือด กระตุ้นการทำงานของกล้ามเนื้อลาย กระตุ้นการหลั่งกรดและเป็ปซินในกระเพาะอาหาร เพิ่มการปัสสาวะและการขับน้ำโซเดียมในลำไส้เล็กส่วนกลางของคน ซึ่งอาจทำให้เกิดท้องเดินได้ เพิ่มระดับกรดไขมันอิสระ เพิ่มกลูโคสในกระแสเลือด และผลมีทั้งผลดีและผลเสียต่อระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฤทธิ์ของกาเฟอีนต่อร่างกาย

สำนักคณะกรรมการอาหารและยา (2542) ได้กล่าวถึงฤทธิ์กาเฟอีนต่อร่างกายไว้หลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กาเฟอีนมีค่าความปลอดภัย 100-300 มิลลิกรัม มีฤทธิ์เป็นยากระตุ้นสมองส่วนกลางอย่างอ่อน จะช่วยทำให้มีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ลดความเหนื่อยหน่ายลงได้บ้าง แต่เป็นการชั่วคราวและไม่มีผลต่อการเกิดโรคอะไร

2. ผลการทดลองระยะยาวพบว่าผู้ที่ดื่มกาแฟเป็นประจำ โดยได้รับกาเฟอีนมากกว่า 300 มิลลิกรัมต่อวัน มีโอกาสเพิ่มอัตราการเสี่ยงของโรคหัวใจล้มเหลว หัวใจวาย หรือโรคเกี่ยวกับหัวใจเป็นอัตรา 2.8 เท่าของคนที่ไม่ได้ดื่ม

3. กาเฟอีน เกิน 600 มิลลิกรัม (เทียบกับการชงกาแฟแก้ว 5-6 ถ้วยต่อวัน) จะทำให้เกิดอาการ Caffeinism ซึ่งมีอาการกระวนกระวาย นอนไม่หลับ ท้องร่วง ปวดศีรษะ หัวใจจะเต้นแรง และเร็ว

4. กาเฟอีนขนาดคนรับประทานแล้วถึงตาย ประมาณ 10 กรัม ซึ่งเทียบเท่ากับกาแฟแก้ว 80-100 ถ้วย หรือ โคล่า 200 กระป๋อง ที่ดื่มหมดภายในครึ่งชั่วโมง

พิษของกาเฟอีนหรือผลข้างเคียงที่นอกเหนือการกระตุ้นประสาทแล้ว ผลเฉียบพลันที่ทำให้เกิดเสียชีวิตคือ การได้รับกาเฟอีนประมาณ 5-10 กรัม ในผู้ใหญ่ และ 100 มิลลิกรัม ในเด็กเล็ก ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม เทียบกับกาแฟชงดื่ม 75 ถ้วย ชา 150 ถ้วย น้ำอัดลมมีกาเฟอีน 180 กระป๋อง เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน 150 ขวด โดยดื่มติดต่อกัน

ผลของกาเฟอีนต่อระบบประสาทส่วนกลาง

ผลของกาเฟอีนต่อระบบประสาท มีผลต่อการกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางทำให้เกิดความรู้สึกตื่นตัว ความคิดแจ่มใส ไม่ง่วงนอน ลดความเมื่อยล้า ช่วยให้ทำงานที่ต้องออกกำลังได้นานขึ้น ทนทานขึ้น แต่ไม่มีผลต่อคุณภาพของงานนั้น ในกรณีที่ร่างกายได้รับกาเฟอีนในปริมาณที่สูงกว่า 150 มิลลิกรัม จะทำให้นอนหลับยาก และนอนหลับได้ไม่นาน การได้รับกาเฟอีนในปริมาณมากยังทำให้เกิดอาการปวดศีรษะ มือสั่น วิตกกังวล สมาธิในการทำงานลดลง (วีณา จิรจรรย์กุล, 2534) กลไกการออกฤทธิ์ในการกระตุ้นของกาเฟอีนนั้นเกิดจากกาเฟอีนมีสูตรโครงสร้างคล้ายกับสารอะดีโนซีน (adenosine) ซึ่งเป็นสารเคมีที่จะห้ามการหลั่งของสาร neurotransmitters กาเฟอีนจะไปแข่งกับที่รับของอะดีโนซีน ผลจึงทำให้ไม่มีการทำงานของอะดีโนซีน เซลล์ประสาทมีความไวมากกว่าปกติ และมีการหลั่งของ catecholamines, dopamine และ serotonin เพิ่มขึ้น (พิลาศลักษณ์ ศรีสวัสดิ์, 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลต่อหัวใจ

กาเฟอีนมีผลต่อกล้ามเนื้อหัวใจโดยทำให้การบีบตัวของหัวใจ (cardiac force) อัตราการเต้นของหัวใจ (heart rate) และปริมาณเลือดที่สูบฉีดต่อนาที (cardiac output) เพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันผลของกาเฟอีนต่อ medulla oblongata ในการกระตุ้น vagal center จะทำให้อัตราการเต้นของหัวใจลดลงได้ ซึ่งเป็นการออกฤทธิ์ที่ตรงข้ามกัน

ผลต่อหลอดเลือด

กาเฟอีนมีผลต่อการขยายหลอดเลือดทั่วร่างกาย แต่ทำให้หลอดเลือดในสมองหดตัว จะออกฤทธิ์โดยตรงต่อกล้ามเนื้อผนังหลอดเลือด แต่ในขณะเดียวกันก็มีผลทำให้หลอดเลือดหดตัวด้วย

ผลต่อความดันโลหิต

ผลของกาเฟอีนในกาเฟอีนทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น ซึ่งผู้ที่ดื่มกาเฟอีนปริมาณมากเป็นประจำพบว่าเมื่อดื่มกาเฟอีนแล้วความดันโลหิตจะลดลง (พิลาศลักษณ์ ศรีสวัสดิ์ . 2537) แต่ก็ยังสูงกว่าผู้ที่ดื่มในปริมาณน้อยหรือผู้ที่ไม่เคยดื่มเลย

ผลของกาเฟอีนต่อร่างกาย

ผลทันที

กาเฟอีนออกฤทธิ์กระตุ้นสมองทำให้ระบบประสาทตื่นตัว ความคิดไหลลื่น แต่ทานมากจะทำให้กระวนกระวายตื่นตัว อยู่ไม่สุข นอนไม่หลับ หน้าแดง ปัสสาวะมาก ไม่สบายท้อง กล้ามเนื้อกระตุก ความคิดไม่ปะติดปะต่อ พุงจาวกวน และหัวใจเต้นเร็วมาก ถ้าได้รับกาเฟอีนมากเกินไปจะทำให้เกิดอาการชักกระตุก และเสียชีวิตได้ แต่เหตุการณ์นี้คงเกิดยากเพราะว่าต้องทานกาเฟอีนมากถึง 100 แก้วหรือมากกว่า

ผลระยะยาว

การดื่มกาเฟอีนนานๆ จะทำให้ติดกาเฟอีนได้ เมื่อพยายามหยุดจะมีอาการขาดยา ซึ่งอาการเหล่านี้ ได้แก่ ปวดศีรษะ หงุดหงิดง่าย อ่อนเพลียไม่มีแรง เฉื่อยชา สมาธิเสียไป ความสามารถในการทำงานลดลง รู้สึกประสาทอยู่ไม่สุข และคลื่นไส้เล็กน้อย ซึ่งอาการมักจะไม่ค่อยรุนแรงและจะค่อยๆ หายไปเอง

- การได้รับกาเฟอีน อาจกระตุ้นให้เกิดโรคประสาทวิตกกังวลที่เรียกว่า โรคพานิก ได้ ผู้ป่วยจะมีความกังวล กลัวอย่างมาก
 - การได้รับกาเฟอีนนานๆ จะมีผลทำให้เกิดอาการนอนไม่หลับได้
 - จากการศึกษาพบว่าคนที่ดื่มกาเฟอีนจัดๆ มากกว่า 3 แก้วต่อวัน มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิด
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรยกขึ้น

- มารดาที่ให้นมบุตร ถ้าดื่มกาแฟมากๆ จะมีผลทำให้ลูกหงุดหงิดง่ายและไม่ค่อยยอมหลับ เพราะกาแฟสามารถผ่านมาจากน้ำนมได้
- จากการศึกษาพบว่าสารที่ออกฤทธิ์กระตุ้นสมองนั้นมีผลทำให้โครโมโซมของพืชและสัตว์ทดลองผิดปกติได้ แต่ก็ยังไม่มียางานว่ามีผลเช่นเดียวกับเซลล์ของมนุษย์
- การดื่มกาแฟมากกว่า 3 แก้วต่อวันในหญิงที่ตั้งครรภ์เกินกว่า 6 สัปดาห์จะทำให้เพิ่มความเสี่ยงในการแท้งได้ ดังนั้น แพทย์จึงมักแนะนำให้หญิงที่ตั้งครรภ์ระมัดระวังเกี่ยวกับการใช้ยาหรืออาหารที่มีกาแฟเป็นส่วนผสมอยู่(สุทธิพงษ์ ธรรมไพจิตร, 2544 : 61)

ตารางที่ 1 ปริมาณกาแฟที่ผสมอยู่ในเครื่องคั่วน้ำอัดลม

น้ำอัดลม	มิลลิกรัมของคาเฟอีน / กระป๋อง 12 ออนซ์
โคคา-โคลา	45.6
ไดเอทโค้ก	45.6
เป๊ปซี่โคลา	38.4
ไดเอทเป๊ปซี่	36.0
เซเว่นอัพ	0

ที่มา : สุทธิพงษ์ ธรรมไพจิตร : 2544

ตารางที่ 2 ปริมาณกาแฟที่ผสมอยู่ในกาแฟ

กาแฟ	มิลลิกรัมต่อถ้วยขนาด 7 ออนซ์
กาแฟเอสเปรซโซ (2 ออนซ์)	100
กาแฟดำ	80-135
กาแฟสำเร็จรูป	65-100
กาแฟดื่มชนิดกาแฟอินต้า	3-4
กาแฟสำเร็จรูปชนิดกาแฟอินต้า	2-3

ที่มา : สุทธิพงษ์ ธรรมไพจิตร : 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ปริมาณกาแฟอินที่ผสมอยู่ในชา

ชา	มิลลิกรัมต่อถ้วยขนาด 7 ออนซ์
ชากระป๋อง (12 ออนซ์)	70
ชาผงคั่ว	40-60
ชาสำเร็จรูป	30

ที่มา : สุทธิพงษ์ ตรีกรไพจิตร : 2544

ชนิดของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอิน

ผลิตภัณฑ์ที่มีกาแฟอินผสมอยู่มีการจำหน่ายในหลายรูปแบบ ได้แก่

- กาแฟผงสำเร็จรูป
- กาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม
- น้ำอัดลมประเภทโคล่า
- เครื่องดื่มชูกำลัง
- ขนมหวานประเภทช็อกโกแลต
- ยาต่างๆ

ประเภทของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอิน

เครื่องดื่มและอาหารชนิดใดที่มีกาแฟอิน

ชา กาแฟ น้ำอัดลมประเภท น้ำดำ เครื่องดื่มชูกำลัง เครื่องดื่ม ช็อกโกแลต โกโก้ ช็อกโกแลตแท่ง ปริมาณกาแฟอินโดยประมาณ ในเครื่องดื่มต่าง ๆ นั้นแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ปริมาณกาแฟอินในเครื่องดื่มประเภทต่างๆ

ประเภทเครื่องดื่ม	ปริมาณกาแฟอิน (มิลลิกรัม)
กาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม กระป๋องละ	74-212
เครื่องดื่มชูกำลังขวดละ	50
น้ำอัดลมโคลา-โคล่า กระป๋องละ	46
น้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า กระป๋องละ	38
ชาถ้วยละ	28-44
กาแฟผงสำเร็จ ถ้วยละ (ขึ้นอยู่กับชนิดกาแฟและวิธีชง)	10-40

ที่มา : ชาญชาญ แสงดี, อุคม จันทรารักษ์ศรี และคณะ : 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กฎหมายควบคุมและฉลากของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

2.1 สถานการณ์สารกาเฟอีน

2.1.1 การค้าภายในประเทศ

การค้าสารกาเฟอีนโดยปกติไม่มีการค้าหรือจำหน่ายโดยตรง จะอยู่ในรูปของสารผสมในอาหาร เครื่องดื่ม และยา ได้แก่ ชา กาแฟ โกโก้ ช็อคโกแลต น้ำอัดลมประเภทโคล่า เครื่องดื่มชูกำลัง และช็อคโกแลต ในปัจจุบันความนิยมดื่มเครื่องดื่มประเภทนี้มีมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน การดื่มเครื่องดื่มที่มีกาเฟอีนผสมอยู่มักมีวัตถุประสงค์เพื่อ ลดความง่วงนอน กระตุ้นให้ความคิดแล่นไหล ลดความเหนื่อยล้า เพิ่มความกระปรี้กระเปร่า และ กระตุ้นกระแสดื่มเพื่อดับกระหายน้ำ ดื่มเพื่อเข้าสังคม ดื่มตามกระแสนิยม หรือบางครั้งดื่มเพื่อลดความเบื่อหน่าย เช่น การรอกอย พฤติกรรมในการบริโภคกาเฟอีนจะแตกต่างกันตามอายุของผู้บริโภค ในเด็กจะมีการดื่มน้ำอัดลมประเภท โคล่า โกโก้ และรับประทาน ช็อคโกแลต วยรุ่น ส่วนใหญ่นิยมดื่มน้ำอัดลมประเภทโคล่า และกาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม ซึ่งเป็นไปตามกระแสนิยม การชักจูงและโฆษณา ผู้ใหญ่วัยทำงานนิยมดื่มชา กาแฟ ส่วนการดื่มเครื่องดื่มชูกำลังนิยมกันอยู่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ สำหรับยาที่มีกาเฟอีนผสมอยู่ได้แก่ ยารักษาโรค ไมเกรน และยาแก้หวัด - แก้แพ้

ผลิตภัณฑ์ที่มีกาเฟอีนผสมอยู่มีการจำหน่ายในหลายรูปแบบ ได้แก่

- กาแฟผงสำเร็จรูป
- กาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม
- น้ำอัดลมประเภทโคล่า
- เครื่องดื่มชูกำลัง
- ขนนหวานประเภทช็อคโกแลต
- ยาต่างๆ

ปริมาณกาเฟอีนที่ผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มและยาประเภทต่างๆ ชื่อนำสังเกตและ นำเป็นห่วงในขณะนี้ก็คือมีการแข่งขันอย่างรุนแรงทางการค้าผลิตภัณฑ์ที่มีกาเฟอีนและมีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ๆ มากขึ้นสำหรับผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้น งบประมาณในการโฆษณาในสื่อต่างๆ ของสินค้าเหล่านี้มีมูลค่าปีละหลายร้อยล้านบาท การควบคุมจะเข้มงวดเฉพาะกับเครื่องดื่มชูกำลังเท่านั้น โดยเครื่องดื่มประเภทนี้ต้องมีฉลากบ่งบอกถึงปริมาณกาเฟอีนและการโฆษณาจะต้องระบุว่าห้ามดื่มเกินวันละ 2 ขวด (ซึ่งเทียบได้กับการบริโภคกาเฟอีนวันละ 100 มิลลิกรัม) แต่ผลิตภัณฑ์อื่นที่มีปริมาณของกาเฟอีนในการบริโภคต่อครั้งใกล้เคียงหรือมากกว่า เครื่องดื่มชูกำลังกับ ไม่ต้องแสดงปริมาณของกาเฟอีนในภาชนะบรรจุ และไม่มีข้อห้ามในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โฆษณาว่าห้ามดื่มเกินวันละกึ่งถ้วยหรือกึ่งกระป๋อง ขณะนี้มีข้อมูลว่าการดื่มกาแฟที่ชงจากกาแฟคั่วบดหรือกาแฟสำเร็จมีแนวโน้มที่ลดลงในอนาคต เนื่องจากผู้บริโภคเริ่มคิดว่าการดื่มกาแฟอาจไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ แต่การดื่มกาแฟในรูปแบบกาแฟกระป๋องพร้อมดื่มกับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น

2.1.2 การนำเข้า – การส่งออก

การนำเข้าสารกาเฟอีน

1) เนื่องจากประเทศไทยไม่สามารถผลิตสารกาเฟอีน (Caffeine) ขึ้นใช้ตัวเองภายในประเทศดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม เครื่องดื่มชูกำลังและยาบางประเภท สถิติจากกรมศุลกากรปรากฏว่าปริมาณการนำเข้าสารกาเฟอีนประมาณปีละ 100-200 ตัน มูลค่าประมาณ 50-80 ล้านบาท แหล่งนำเข้าสำคัญคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหราชอาณาจักร และฮ่องกง

2) ปริมาณ-มูลค่าการนำเข้าสารกาเฟอีนในช่วง ปี 2543-เดือนพฤษภาคม 2545 กระทรวงพาณิชย์ยังไม่มีข้อกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้าสารกาเฟอีน แต่มีการควบคุมโดยหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมาตรการยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการควบคุมของรัฐบาล รัฐบาลจึงให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ออกประกาศและระเบียบกระทรวงพาณิชย์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมสารกาเฟอีนเพิ่มเติม ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน 2545 เป็นต้นมา สำหรับปริมาณการนำเข้าในปี 2544 รวมทั้งสิ้น 132.601 ตัน มูลค่ารวม 58.31 ล้านบาท ลดลงจากปี 2543 ในอัตราร้อยละ 35.85 และร้อยละ 24.28 ตามลำดับ ในปี 2545 ซึ่งได้มีการออกประกาศ ระเบียบควบคุม และกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำเข้าสารกาเฟอีน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลโดยเด็ดขาด กาเฟอีนซึ่งเป็นสารที่ใช้ผสมในการผลิตยาเสพติดประเภทยาบ้าที่สำคัญ จึงเข้าข่ายต้องกำหนดมาตรการควบคุมทั้งการนำเข้า - ส่งออก การครอบครอง และการจำหน่าย ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการขออนุญาตนำเข้าสารกาเฟอีน ปี 2545 และปี 2546

ปริมาณและมูลค่าการขออนุญาตนำเข้าสารกาเฟอีน ปี 2545 และปี 2546			
	เดือน	ปริมาณ (ก.ก.)	มูลค่า (บาท)
ปี 2545	กรกฎาคม	20,000.00	966,136.80
	สิงหาคม	4,015.85	1,576,655.20
	กันยายน	13,500.00	3,895,009.83
	ตุลาคม	4,100.00	1,228,931.13
	พฤศจิกายน	23,050.00	12,634,931.90
	ธันวาคม	6,099.30	2,553,416.50
	รวม		52,765.15
ปี 2546	มกราคม	12,450.00	3,352,709.58
	กุมภาพันธ์	7,600.00	2,165,769.23
	มีนาคม	21,850.00	6,109,226.93
	รวม	41,900.00	11,627,705.74

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข : 2542

จากปริมาณการขออนุญาตนำเข้าสารกาเฟอีนในช่วง 6 เดือนหลังของปี 2545 ซึ่งเป็นช่วงแรกของการกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้า ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม รวมทั้งสิ้น 52.77 ตันมูลค่ารวม 22.86 ล้านบาท เทียบกับปี 2546 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม เพียง 3 เดือน ปริมาณการขออนุญาตนำเข้ารวม 41.90 ตัน มูลค่ารวม 11.63 ล้านบาท ปี 2546 ปริมาณการขออนุญาตนำเข้าเฉลี่ย 13.97 ตัน/เดือน เปรียบเทียบกับ ปี 2545 ปริมาณขออนุญาตนำเข้าเฉลี่ย 8.80 ตัน/เดือน ปริมาณการขออนุญาตนำเข้าต่อเดือนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 58.75

การส่งออกสารกาเฟอีน

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกาเฟอีนในแต่ละปีมีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกไปในกลุ่มประเทศแถบเอเชีย และส่งไปเพื่อการผลิตสินค้าของบริษัทในเครือซึ่งขยายการผลิตออกไปยังต่างประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเมียนมาร์

2.1.3 การลักลอบค้า

การนำเข้าสารกาเฟอีนเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมแม้จะมีการกำหนดมาตรการควบคุมให้ดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมายโดยบริษัทที่มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้อง แต่มักจะมีการรั่วไหลจากกระบวนการหรือกลุ่มนักค้าที่จะพยายามสั่งซื้อจากบริษัทผู้นำเข้าแล้วลักลอบเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำไปใช้ในแหล่งผลิตยาเสพติดต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยเป็นทั้งตลาด และทางผ่านของ ยาเสพติดที่สำคัญในการส่งต่อไปยังประเทศที่สาม เพราะประเทศไทยมีพื้นที่กว้างใหญ่ มี ประชาชนจำนวนมากกว่า 60 ล้านคน อีกทั้งยังมีความพร้อมในปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ มากกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคนี้ ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร การเงิน การ ธนาคาร และการอุตสาหกรรม จากความเอื้ออำนวยของปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้กลุ่ม ผู้ผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้านนิยมใช้เป็นแหล่งจัดหา สารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ และเครื่องมือที่ ใช้ในการผลิตยาเสพติด แล้วลักลอบลำเลียงส่งกลับไปให้แหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยทวีความรุนแรงจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด อย่างรวดเร็วทั้งปริมาณและพื้นที่แพร่กระจาย โดยเฉพาะยาบ้า และเฮโรอีน ซึ่งปรากฏหลักฐานแน่ ชัดว่าแหล่งผลิตอยู่ในประเทศสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านที่ ติดต่อกับพม่า โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตฝิ่นอันเป็นวัตถุดิบในการผลิตยาเสพติดประเภท เฮโรอีน นอกจากนี้กลุ่มผู้ผลิตยังขยายการผลิตจากเฮโรอีนสู่ยาเสพติดประเภทยาบ้าในพื้นที่ผลิต เดียวกัน โดยอาศัยช่องว่างของสถานการณ์ความมั่นคงในประเทศพม่า และตลาดความต้องการ ยาเสพติดในประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นการแสวงหาผลกำไร จากสถานการณ์ยาเสพติดที่ รุนแรงดังกล่าวสำนักงานป้องกันและปราบปรามสิ่งเสพติด ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ปราบปรามพบว่า การคัด โอกาสการลักลอบนำเข้าเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นในการผลิตที่ จำเป็น รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดมิให้มีการลักลอบเข้าไปสู่พื้นที่ผลิตในประเทศ เพื่อนบ้าน เป็นมาตรการที่สำคัญในการหยุดยั้งการลักลอบผลิตและการค้ายาเสพติดในประเทศ ดังกล่าวมิให้มีการลักลอบนำเข้ามาในประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการควบคุมสารตั้งต้นและสารที่ใช้ผสมในการผลิต ยาเสพติดของรัฐบาลยึดถือหลักที่ว่า “ไว้เคมีภัณฑ์สารตั้งต้น ทำให้ปลอดยาเสพติด” หากสามารถ ควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ซึ่งเป็นปัจจัยให้กับกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดได้รัฐบาลก็จะสามารถ ควบคุมสถานการณ์ยาเสพติดอย่างได้ผล ดังนั้นการควบคุมสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ด้วยมาตรการ สกัดกั้นและปราบปรามในประเทศ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอีกประการหนึ่งในการควบคุม สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทย สำหรับสารกาเฟอีนจัดเป็นส่วนผสมที่สำคัญในการผลิต ยาเสพติดประเภทยาบ้า โดยใช้ผสมกับหัวเชื้อ เมทแอมเฟตามีน แล้วจึงนำไปอัดเม็ด ส่วนผสมของ กาเฟอีนในยาบ้า 1 เม็ด มีมากกว่า 50-60 มิลลิกรัม หรือประมาณร้อยละ 60 ของน้ำหนัก เหตุนี้ กาเฟอีนซึ่งเป็นสารกระตุ้นประสาทเช่นเดียวกับเมทแอมเฟตามีน ซึ่งราคาต่ำกว่าสามารถลดต้นทุน ในการผสมหัวเชื้อสารตั้งต้นเมท-แอมเฟตามีน เพื่ออัดเม็ดยาบ้าให้ได้จำนวนมากยิ่งขึ้น ทั้งในแง่ ของผู้เสพยาเสพติดยังมีความเชื่อว่าจะช่วยให้มีฤทธิ์ของการเสพยาที่ต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 มาตรการควบคุม

2.2.1 เหตุผลความจำเป็นของการกำหนดมาตรการ

1. สืบเนื่องจากผลของการแพร่ระบาดของยาเสพติด และรัฐบาลมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเร่งด่วนตามที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ให้มีการควบคุมการนำเข้าสารเคมีที่อาจนำไปสู่การผลิตยาเสพติดอย่างเข้มงวด และเสริมสร้างกลไกภาครัฐและมาตรการทางกฎหมายให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีในการผลิตยาเสพติด นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 119/2544 เรื่อง แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด และมีคำสั่งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะปัญหา ยาเสพติด ที่ 2/2545 ลงวันที่ 25 มกราคม 2545 แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมตัวยาและสารเคมีขึ้น โดยมีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานและในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2544 กำหนดให้มีการควบคุมการนำเข้าสารเคมีในปริมาณที่เหมาะสม โดยมอบให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการตรวจสอบ กลยุทธ์การนำเข้าและการใช้สารดังกล่าว

2. องค์การสหประชาชาติได้ยกร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อประสาท ค.ศ.1988 (United Nation Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drug and Psychotropic Substances, 1988) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาแล้ว และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2545 เป็นต้นไป การเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในประเทศ และปฏิบัติตามข้อกำหนดการควบคุมสารเคมีที่กำหนดให้ในอนุสัญญา

2.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุม

องค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมตัวยาและสารเคมีที่ใช้ในการผลิต แบ่งคณะกรรมการออกเป็น 2 สาขา คือ

1) คณะทำงานด้านการควบคุมตามกฎหมาย ได้แก่

- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
- กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
- กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

2) คณะทำงานด้านการติดตาม ตรวจสอบ และศึกษาการวิเคราะห์

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง
- กระทรวงกลาโหม
- กระทรวงมหาดไทย
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- องค์การเภสัชกรรม กระทรวงสาธารณสุข

2.2.3 แนวทางปฏิบัติในการควบคุม

กาเฟอีน เป็นสารที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น ยา เครื่องดื่ม และกระดาษพิมพ์เขียว ทั้งยังมีการลักลอบนำไปผลิตยาเสพติด จึงมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่ใช้ควบคุมหลายฉบับ ดังนี้

- 1) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- 2) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518
- 3) พระราชบัญญัติควบคุมโคคาอีน พ.ศ. 2495
- 4) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535
- 5) พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522
- 6) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2468
- 7) พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510
- 8) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

โดยมีมาตรการในการควบคุมเข้มงวดตั้งแต่ก่อนนำเข้า-ส่งออก การนำเข้า-ส่งออก การขนย้าย การใช้และเปลี่ยนแปลงสภาพภายในประเทศ ดังนี้

1. ก่อนการนำเข้า-ส่งออก กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งสารกาเฟอีนเข้ามาเพื่อผลิตยาหรืออาหาร ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 หรือพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข หรือพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม กรณีนำเข้ามาผลิตกระดาษพิมพ์เขียว หรือหนังสือแจ้งข้อมูลขอส่งออก กรณีขอส่งออก

2. การนำเข้า-ส่งออก กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องขออนุญาตนำเข้าและส่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ของกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2522 ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยมีประกาศและระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ควบคุม 4 ฉบับ คือ

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาใน
ราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน (Caffeine) พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2545

- ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการส่งออกป็นอก
และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน (Caffeine) พ.ศ.2545 ลงวันที่
25 มิถุนายน 2545

- ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งออกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่ง
สารกาเฟอีน (Caffeine) พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2545

- ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการส่งออกป็นอก
และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน (Caffeine) พ.ศ.2545 ลงวันที่
8 พฤศจิกายน 2545

3. ก่อนการส่งออก/หลังการนำเข้า ผู้ประกอบการต้องได้รับใบอนุญาต
ขนย้าย มีไว้ในครอบครอง เปลี่ยนแปลงสภาพตามพระราชบัญญัติควบคุม โภคภัณฑ์ พ.ศ.
2495 ของกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ และจัดทำบัญชีการนำเข้าหรือส่งสารกาเฟอีนเข้ามาใน
ราชอาณาจักรเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือกรม โรงงานอุตสาหกรรม แล้วแต่
กรณีทุก 4 เดือน

2.3 ขอบเขตการควบคุม

กำหนดให้สารกาเฟอีน ชื่อทางเคมี 3,7 -Dihydro-1,3,7-trimethyl- 1 H -2,6-ione;1,3,7-
trimethylxanthine;1,3,7-trimethyl-2,6-di-oxopurine;caffeine;thein;guaranine; methyltheobromine
; สูตรทางเคมี C₂ H₁₀ N₄ O₂ และเกลือของสารดังกล่าว ตามพิกัดอัตราอากรขาเข้าประกาศที่
2939.30 และ 3003.40 ยกเว้นอนุพันธ์สารกาเฟอีน และยาสำเร็จรูปที่มีสารกาเฟอีนผสมอยู่ซึ่งมี
ใบอนุญาตนำเข้าและขึ้นทะเบียนตำรับยาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวง
สาธารณสุข เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักร

2.4 ระเบียบและหลักเกณฑ์ในการส่งออกและนำเข้า

การส่งออกป็นอกหรือนำสารกาเฟอีนเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ประกอบการต้องยื่นคำ
ร้องขออนุญาตส่งออกป็นอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร พร้อมหนังสือแจ้งข้อมูลการขอ
ส่งออกป็นอกราชอาณาจักร หรือหนังสือรับรองการนำเข้าหรือการส่งสารกาเฟอีนเข้ามาใน
ราชอาณาจักร จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข หรือกรมโรงงาน
อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม แล้วแต่กรณี พร้อมบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือใบเสนอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาสินค้าล่วงหน้า (Proforma Invoice) หรือเอกสารทางการค้าอื่นใดที่แสดงรายละเอียด การซื้อขายสินค้า

2.5 แนวปฏิบัติในการขนย้าย จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง ใช้และเปลี่ยนแปลงสภาพสารกาเฟอีน

นอกจากมาตรการควบคุมนำเข้า - ส่งออกซึ่งสารกาเฟอีนแล้วภายใต้้น โยบายรัฐบาลที่มุ่งควบคุมและยับยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติดแล้ว กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการกำหนดให้สารกาเฟอีนและเกลือของสารกาเฟอีนเป็น โภคภัณฑ์ควบคุมและกำหนดมาตรการห้ามการนำเข้า ขนย้าย จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงสภาพสารกาเฟอีน และเกลือของสารดังกล่าวเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ตามแบบและหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมการค้าภายในกำหนด รวมถึงให้รายงานปริมาณ ตลอดจน สถานที่เก็บ ชื่อ และที่อยู่ผู้ซื้อ และแหล่งที่มา ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาควบคุม โภคภัณฑ์ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2545 กฎกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดสารกาเฟอีนเป็น โภคภัณฑ์ควบคุม และแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุม โภคภัณฑ์ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2545 และ ประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง แบบหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขออนุญาตนำเข้า ขนย้าย จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงสภาพสารกาเฟอีน (Caffeine) หรือเกลือของ สารกาเฟอีน ลงวันที่ 8 มกราคม 2546

2.6 ระบบเชื่อมโยงข้อมูล

เนื่องจากการควบคุมสารกาเฟอีนมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ นายกรัฐมนตรีจึงมอบหมายให้กรมศุลกากรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งกรมศุลกากรที่ 97/2546 ลงวันที่ 10 มีนาคม 2546 ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการศึกษา และกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน พัฒนาระบบงานฐานข้อมูล และติดตามการเชื่อมโยงข้อมูล ตลอดจนการจัดการจัดหา Hardware และ Software ที่เหมาะสมในการพัฒนาระบบงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบและติดตามข้อมูลเกี่ยวกับสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพและมีข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์เป็นปัจจุบัน สำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว

ขณะนี้การจัดระบบเชื่อมโยงข้อมูลอยู่ในขั้นตอนการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถตรวจสอบข้อมูลร่วมกันได้อย่างครบวงจร สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ให้ใช้เลขที่เอกสารอ้างอิง 15 หลัก ที่ได้จากการออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือรับรองของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงข้อมูล

ในส่วนของการการค้าต่างประเทศขณะนี้อยู่ระหว่างพิจารณาออกประกาศ กำหนดให้การขออนุญาตส่งออกป้อนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสารกาเฟอีน (Caffeine) และเกลือของสารดังกล่าวตามพิกัดอัตราอากรขาเข้าประเภทที่ 2939.30 และ 3003.40 ผู้ขออนุญาตต้องสำแดงเลขที่เอกสารสำคัญ 15 หลัก ที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข หรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ในช่องเงื่อนไขในการอนุญาตในแบบพิมพ์ใบอนุญาตให้นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (แบบ ข.4) และแบบพิมพ์ใบอนุญาตให้ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (แบบ อ.4) ที่ยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศ และเพื่อให้การตรวจสอบข้อมูลสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดได้ผลตามนโยบายของรัฐบาล ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งข้อมูลเอกสารหนังสือรับรองระบบ 15 หลัก ให้กรมศุลกากรทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทันทีที่มีการออกใบอนุญาตหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสารกาเฟอีน

2.7 ปัญหา ผลกระทบ แนวทางแก้ไข และแนวโน้มนโยบายดำเนินการในอนาคต

1. ปัญหาและผลกระทบ

ช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2545 ที่กระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศและระเบียบควบคุมการนำเข้าส่งออกสารกาเฟอีน โดยมีเหตุผลในการควบคุม เพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพ สุขอนามัย สังคม และความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนป้องกันการนำสารกาเฟอีน (Caffeine) ไปใช้ในการผลิตยาเสพติด โดยที่รัฐบาลมีนโยบายมุ่งปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปจากประเทศไทย การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศและระเบียบ ประสบปัญหาและผลกระทบ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) กาเฟอีนเป็นสารที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอาหาร ยา และกระดาษพิมพ์ เป็นสำคัญ แต่ปรากฏว่ามีการลักลอบนำไปใช้ในการผลิตยาเสพติด เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อนามัย สังคม และความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลจึงกำหนดมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวด ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการโดยสุจริต

2) การกำหนดข้อบังคับ กฎ ระเบียบ และการบังคับใช้ที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงานก่อให้เกิดความยุ่งยาก และสลับซับซ้อนในทางปฏิบัติ

3) ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นระบบทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน

4) การควบคุมสารกาเฟอีนที่เข้มงวด อาจส่งผลให้ผู้ลักลอบหันไปใช้สารเคมีอื่นแทนก่อให้เกิดปัญหาต่อไปอีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) การแข่งขันนำเข้าโดยสำแดงเป็นพิกัดอื่นจะส่งผลให้ยังมีการนำเข้าสารกาเฟอีนในปริมาณที่ไม่ตรงกับข้อมูลที่จะตรวจสอบและควบคุม

2. แนวทางแก้ไข และแนวโน้มการดำเนินการในอนาคต

1) โครงการเชื่อมโยงข้อมูลการนำเข้า – การส่งออก และการนำไปใช้ของสารเคมีระหว่างหน่วยงาน ซึ่งกำหนดระยะเวลา ดำเนินการ โดยกรมศุลกากรเป็นหน่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมโรงงานอุตสาหกรรมกรมการค้าภายใน กรมการค้าต่างประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อลดความซ้ำซ้อน ลดภาระด้านปริมาณเอกสาร และเพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งระบบของประเทศด้วยความรวดเร็วครบถ้วน

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเฝ้าระวังการลักลอบนำสารอื่นมาใช้ผลิตยาเสพติดแทนกาเฟอีนรวมถึงการเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้านำเข้าให้ตรงตามพิกัดที่แจ้ง และใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น (Test kit) ในการตรวจสอบเคมีภัณฑ์ที่นำเข้า

ในอนาคตเมื่อสามารถเชื่อมโยงระบบข้อมูลได้ครบทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการลักลอบค้าสารที่ใช้ในการผลิตโดยการสืบทอดจากต้นคอกที่มาอย่างเป็นระบบ แทนการเฝ้าระวังสุ่มจับ จึงคาดว่าจะเป็มาตรการที่ช่วยให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดของไทยมีความรัดกุมยิ่งขึ้น

2.8 บทสรุป

1. เหตุผลในการกำหนดมาตรการควบคุมการนำเข้า – ส่งออกสารกาเฟอีน (Caffeine) เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อความปลอดภัยด้านสุขภาพ สุขอนามัย สังคม และความมั่นคงของประเทศ รวมถึงป้องกันการนำสารดังกล่าวไปใช้ในการผลิตยาเสพติด

2. มาตรการควบคุมกำหนดขอบเขตการควบคุมสารกาเฟอีน และเกลือของสารกาเฟอีนตามพิกัดอัตราอากรที่ 2939.30 และ 3003.40 ยกเว้นอนุพันธ์สารกาเฟอีน และยาสำเร็จรูปที่มีสารกาเฟอีนผสมอยู่ซึ่งมีใบอนุญาตนำเข้าและขึ้นทะเบียนคำรับยาจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

3. หลักเกณฑ์อนุญาต จะอนุญาต เฉพาะกรณีที่มีหนังสือแจ้งส่งออก หรือหนังสือรับรองการนำเข้ามาในราชอาณาจักรจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข หรือจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม แล้วแต่กรณี พร้อมบัญชีราคาสินค้า หรือใบเสนอราคาล่วงหน้า หรือเอกสารทางการค้าอื่นใดที่แสดงรายละเอียดการซื้อขายสินค้านำเข้า (สุทธิพงษ์ ตรีกรไพจิตร, 2544)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ปริมาณกาแฟในเครื่องดื่มและอาหารต่างๆ

ผลิตภัณฑ์	ปริมาตร (มิลลิลิตร)	ปริมาณกาแฟ (มิลลิกรัม)
กาแฟชงจากผงกาแฟคั่วบด (เครื่อง ไฟฟ้าแบบ drip)	150	110-150
กาแฟชงจากผงกาแฟคั่วบด (เครื่อง ไฟฟ้าแบบ percolator)	150	64-124
กาแฟสำเร็จ	150	40-108
กาแฟที่สกัดกาแฟอื่นออก	150	2-5
ชาซอง	150	28-44
ชาผงจากใบ	150	30-48
ชาผงสำเร็จ	150	12-28
โกโก้ร้อน	180	5-30
เครื่องดื่มช็อคโกแลต	180	9-12
ช็อคโกแลตแท่งแบบเข้มข้น	60 กรัม	40-50
ช็อคโกแลตนมแบบแท่ง	60 กรัม	3-20
เครื่องดื่มน้ำอัดลมประเภทโคล่า		
- โคล่า- โคล่า	355	46
- เป๊ปซี่- โคล่า	355	38
กาแฟกระป๋องพร้อมดื่มในประเทศไทย	180	74-212
เครื่องดื่มชูกำลังทุกยี่ห้อในประเทศไทย	100-150	50

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข : 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 ปริมาณกาเฟอีนในกาแฟกระป๋องพร้อมดื่ม

ชื่อทางการค้า	กาเฟอีน (มิลลิกรัม/กระป๋อง)
กาแฟสมนปรุงสำเร็จพร้อมดื่มมิลค์กี้ ตราเบอร์ดี	99.08
กาแฟโรบัสต้าปรุงสำเร็จพร้อมดื่ม ตราเบอร์ดี	139.02
กาแฟปรุงสำเร็จพร้อมดื่ม ตราเบอร์ดี	108.84
กาแฟผสมโกโก้ปรุงสำเร็จพร้อมดื่มรีคโกโก้ ตราเบอร์ดี	88.68
กาแฟเย็น ตราฉลามผ่านการสเตอไรซ์	119.91
กาแฟใส่นมปรุงสำเร็จ(ธรรมดา) ตราควิกโก	74.24
กาแฟดำปรุงสำเร็จ(ธรรมดา) ตราควิกโก	126.61
กาแฟดำปรุงสำเร็จ(เข้มข้น) ตราควิกโก	131.98
กาแฟเอสเพรสโซปรุงสำเร็จพร้อมดื่มพีชเอ็กซ์ตร้า	192.22
กาแฟดำพีชเอ็กซ์ตร้า	148.00
กาแฟสมนปรุงสำเร็จพร้อมดื่มพีชเอ็กซ์ตร้า	112.94
กาแฟใส่นมสำเร็จรูป ตราคอฟ-ที	129.76
กาแฟดำคอฟ-ที	180.44
กาแฟดำ ตรายูเอฟซี	185.53
กาแฟเย็น ตราโทรฟี	212.33
กาแฟดำ ตราพีช	109.57
ค่าเฉลี่ย	134.75

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข : 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 รวบรวมชื่อและปริมาณกาแฟอินในเครื่องดื่มชูกำลัง

ชื่อผลิตภัณฑ์	ขนาดบรรจุ (มิลลิลิตร)	ปริมาณกาแฟอิน (มิลลิกรัม)
50-50(พีพีดี-พีพีดี)	100	50
กระทิงแดงกลิ่นผลไม้รวม	150	50
กระทิงแดงเอส	150	50
กระทิงแดงแอล	150	50
กระทิงทอง	150	50
คูกกี้แดง	100	50
โคบาล	150	50
เจงกิ 100	100	50
เจงกิ 150	150	50
ฉลาม	100	50
ฉลามขาว	150	50
ซี.เอส.บี.	150	50
ทีโอเพล็กซ์-ดี-ไซร์	100	50
นีโอรูซาน-ดี	100	50
แปรงสีฟันคู่	150	50
มัสแดง	150	50
ม้าแดง	150	50
ลูกหุ้ง	150	50
วินซ่า	100	50
วิสต้า	100	50
ออร์รี่	150	50
เอ็ม-100	100	50
เอ็ม-150	150	50

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข : 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พฤติกรรมการบริโภค

ในการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินเพื่อรับบริการต่าง ๆ นั้นผู้บริโภคมักเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอ ทั้งนี้ด้วยสาเหตุต่าง ๆ กันแล้วแต่กรณีคือ การขาดความรู้เรื่องระบบเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนของผู้บริโภคเอง การเอาเปรียบในเชิงการค้าของผู้บริการหรือผู้ขาย การขาดศีลธรรมอันดีและที่สำคัญที่สุดคือผู้บริโภคขาดการรวมกลุ่ม

นิสัยของผู้บริโภค

ผู้บริโภค มีอุปนิสัยใจคอและลักษณะต่าง ๆ กันในการซื้อขายแลกเปลี่ยนหรือรับบริการซึ่งมีผลทำให้เกิดความเสียเปรียบ ทั้งในด้านราคา คุณภาพ และปริมาณของสินค้าและบริการอาจแบ่งผู้บริโภคออกตามลักษณะการซื้อขายเป็นได้คือ

1. ชอบซื้อของถูก จากคำกล่าว โฆษณา หรือทราบว่าคุณก็รีบซื้อไว้ก่อน โดยไม่พิจารณาถึงคุณภาพ หรือบางทียังไม่แน่ใจว่าราคาถูกจริงหรือไม่จริง
2. ต้องการของแถม ราคาถูกแพงไม่ว่าเพราะต้องการของแถม คำว่าของแถมทำให้เข้าใจว่าให้โดยไม่คิดเงิน ความจริงผู้ผลิตบวกราคาเข้าไว้แล้ว ถ้าของขายได้ดี คงไม่มีอะไรมาแถมให้อีก ซื้อเท็จจริงแล้วของนั้นขายไม่ดี หรือด้วยสาเหตุใด ๆ ก็แล้วแต่ ถ้าแถมของให้สักอย่างผู้ซื้อคงต้องการ
3. ซื้อสิ่งใด เมื่อเห็นสินค้าแล้วยังนึกไม่ออกว่าจะเอาไปทำอะไรดี จะให้ใครดีคุณภาพก็พอใช้ได้ ราคาก็พอสมควร จะซื้อดีหรือไม่ดีหนอ คิดไปก็คิดมา ซื้อก็ซื้อ
4. ไม่มีหลักเกณฑ์ เดินไปเจอของก็ซื้อ เขานำมาขายที่บ้านก็ซื้อ คุณภาพก็อย่างไร ไม่ทราบแน่ ราคายุติธรรมหรือไม่ไม่สนใจ จำเป็นจะต้องซื้อหรือไม่ ไม่ได้คิดซื้อไว้หน้อยก็แล้วกัน
5. ซื้อโฆษณา จะมีสินค้าใดบ้างว่าคุณภาพไม่ค่อยดี คงไม่มี คงมีแต่คุณภาพดี คุณภาพเยี่ยมโฆษณาทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ และ โทรทัศน์ คงจะมีดีแน่ไม่ผิดหวัง ซื้อเสียหน้อยเพราะแก่โฆษณานัก ถ้าไม่ดีเขาคงไม่มาโฆษณาเป็นแน่
6. นิยมของแพง ของแพงย่อมดีกว่าของคุณถึงแพงหน้อยก็สู้มีคนจำนวนไม่น้อยที่คิดทำนองนี้ ทำให้เกิดความเสียเปรียบอย่างมากในเรื่องราคา
7. ซื้อความงามของห่อ ห่อสวย ขวดงาม กระจ่างน่ารัก เป็นส่วนหนึ่งล่อตาล่อใจผู้บริโภคได้มาก คุณภาพและราคาไม่ต้องพูดถึง
8. ไม่ต่อราคา ของบางอย่าง หรือหลายร้อยอย่าง ที่ผู้ขายของบอกราคาไว้ให้ต่อหรือเผื่อมีผู้ต่อราคา ทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบ
9. ซื้อชิงโชค ผู้บริโภคเป็นจำนวนมากมาเป็นโรคการพนันขึ้นสมอง อยากรวยทางลัด อยากเสี่ยงโชค นิดก็เสี่ยงหน้อยก็เสี่ยง เผื่อจะมีโชคกับเขาบ้าง สินค้าที่ขายด้วยการเสี่ยงโชคหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดการให้มีชิงโชค หรือจัดการให้มีการชิงรางวัล ผู้ขายได้รับประโยชน์มากมาย ส่วนผู้บริโภคเป็นฝ่ายเสียเปรียบอย่างมหาศาล

10. ชื้อยี่ห้อ ของบางอย่างหรือหลาย ๆ อย่าง มีขายมานานปี จนจำชื่อกันขึ้นใจราคาจะเป็นประการใดไม่สนใจ บางทีมีคุณภาพราคาดีกว่าและราคาถูกลงกว่า ก็ยังมีความเห็นและเชื่อว่า ยี่ห้อที่ตนเองเคยรู้จัก หรือเคยใช้นั้นดีกว่าเสมอ

11. ชื้อเพื่อเกียรติ สินค้าบางประเภท มีการโฆษณาชวนให้เข้าใจว่า ถ้ามีไว้หรือซื้อไว้จะทำให้มีผู้ให้เกียรติ มีศักดิ์ มีหน้ามีตา หรืออยู่ในสังคมชั้นสูงและผู้บริโภคเป็นจำนวนมากที่เห็นคล้อยตาม ก็ตกอยู่ในลักษณะการเสียเปรียบ

12. ไม่ถามราคา ผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก ไม่ชอบ ไม่นิยม ไม่เคยชินต่อการถามราคาส่งของสินค้า หรือบริการ เขาเท่าไรก็เท่านั้น ควักเงินจ่ายทันที การทำเช่นนี้เป็นการดีในเชิงการค้าของผู้ค้า แต่ในฐานะของผู้บริโภคแล้วมีแต่ทางเสียเปรียบ

13. ไม่สอบถามราคา ไม่สืบราคาหรือไม่สอบถาม มักเคยประสบมาด้วยกันแล้วทุกคน สินค้าเดียวกันแต่ร้านขายคนละราคา

14. ไม่พิจารณาคูณค่า การไม่พิจารณาคูณค่าหรือคุณภาพองค์ประกอบหรือส่วนประกอบให้รอบคอบก่อนซื้อ มักปรากฏว่าได้ของไม่มีคุณภาพ ใช้ไปไม่นานก็ต้องเสียซื้อใหม่

15. ชื้อร้านใหญ่ หรือร้านที่ใหญ่โตหรูหรา สินค้าคงเป็นที่เชื่อถือได้ ผู้บริโภคจำนวนมากที่คิดทำนองนี้ และถือุดหนุนกันเป็นประจำโดยไม่คิดที่จะเปรียบเทียบราคาที่อื่นดูบ้าง ก็ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเสมอมา

16. ชื้อร้านสหกรณ์ ผู้บริโภคเป็นจำนวนมากนิยมซื้อร้านสหกรณ์ โดยเชื่อว่าขายสินค้าถูกลงกว่าตามท้องตลาด หรืออย่างน้อยราคาเท่ากับท้องตลาด แต่เคยมีคนมายืนยันว่าของบางอย่างราคาแพงกว่าท้องตลาด(วุฒิชัย จำนวน, 2533: 197)

สาเหตุของการซื้อ

สาเหตุของการซื้อมีสาเหตุทำให้เสียเปรียบได้ อาจแบ่งผู้บริโภคตามสาเหตุของการซื้อได้ คือ

1. นึกอยากได้ก็ซื้อ
2. ไม่จำเป็นก็ซื้อ
3. เห็นคนอื่นซื้อก็อยากซื้อบ้าง
4. คนก็มีเงินซื้อเหมือนกัน
5. ซื้อโดยบังเอิญ
6. เห็นราคาถูกก็ซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ชื่อเพื่อให้ทันสมัย

8. ชื่อเมื่อจำเป็น

สิ่งที่ผู้บริโภคราบคำตอบได้ยาก

1. ราคาสินค้าหรือบริการ เป็นราคาที่ยุติธรรมหรือไม่
2. ราคาสินค้าหรือบริการ ช่วยบอกต้นทุนได้อย่างไรหรือไม่
3. จะเลือกสินค้า หรือบริการที่ดีที่สุดจากที่ไหน
4. คุณภาพของสินค้าหรือบริการเป็นอย่างไร
5. จะตรวจสอบคุณภาพสินค้า หรือบริการได้อย่างไร

สิ่งที่ผู้บริโภคราบคำตอบได้ยากเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคอยู่ในฐานะ เป็นฝ่ายเสียเปรียบในเชิงการค้า ทั้งในด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพ

ความเชื่อของผู้บริโภคเรื่องผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม

1. กลุ่มนี้มักเชื่อว่าเครื่องดื่มที่ตนเองบริโภคทุกวัน ไม่มีสารอาหารครบถ้วนตามร่างกาย ต้องการ จึงใช้เพื่อไปเสริมทำให้ร่างกายสมบูรณ์
2. เพื่อให้มีสุขภาพดี กลุ่มนี้เชื่อดตามข้อมูลที่ผู้ผลิตกำหนดเงื่อนไขขึ้น คือ คิดว่าการกินเพื่อ ป้องกันตัวเองไว้ก่อนที่จะเป็น โรคเป็นการดีกว่ารอให้ป่วยลงไปก่อน จึงพยายามดูแลสุขภาพตนเอง ด้วยการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มต่างๆ
3. กลัวเจ็บ กลัวตาย โรคร้ายแรงอย่าง หัวใจ มะเร็ง ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ต้อง อาศัยการรักษาแบบที่ต้องติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอเพราะ ไม่หายขาด ทำให้ค่าใช้จ่ายในการ รักษาพยาบาลสูง ระยะเวลาของการรักษานาน และ การใช้เทคโนโลยีบางอย่างส่งผลข้างเคียงที่ สร้างความไม่สบายให้กับผู้ป่วย ดังนั้นถ้ามีทางออกที่ง่ายต่อการดำเนินชีวิต เช่น การซื้อผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่มใครว่าดีก็พร้อมจะซื้อทันที
4. ซื้อเพราะเห็นว่า งานวิจัยมากมายมาเชื่อถือ ในต่างประเทศ มีงานวิจัยของสำนักต่าง ๆ มากมาย บางงานวิจัยมีให้ผู้สนับสนุนอย่างบริษัทผลิตเป็นการสร้างอุปสงค์เทียมให้กับผู้บริโภค
5. เหน็ดตามฝรั่ง การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม เริ่มต้นในสังคมบริโภคขนาดใหญ่ คือ สหรัฐอเมริกา และยุโรป ค่านิยมเรื่องเหน็ดตามฝรั่งดูเหมือนจะเป็นค่านิยม เพื่อฐานของสังคมกลายเป็นอะไรเป็นของฝรั่งมักจะดี
6. เชื่อเพราะเทคนิคการ โฆษณาขายตรง ซึ่งมีทั้งการล่อลวงด้วยความน่าเชื่อถือ ค่าคอมมิสชั่น การขายในหมู่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง การโฆษณาสรรพคุณมักเกินเลขกว่าที่ขออนุญาตกับทาง หน่วยงานรัฐที่ดูแล คือ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และมักอ้างสรรพคุณว่า รักษาโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หายได้ ป้องกันโรคได้ ทำให้แข็งแรง ทำให้ฉลาด ทำให้สวยสดใส ทำให้ผมมั่งงั่ง ซึ่งจงใจผู้บริโภคที่มีเงินพอซื้อได้ แต่ไม่ค่อยมีข้อมูลตัดสินใจเพียงพอ

สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดให้มีโครงการวิจัยพฤติกรรมของการบริโภคของคนไทย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ผลการวิจัยได้สรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ โดยแบ่งพฤติกรรมเป็น 3 กลุ่มคือ 1) พฤติกรรมที่มีผลไม่ดีต่อภาวะโภชนาการเป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 2) พฤติกรรมกลาง ๆ ไม่มีผลต่อภาวะโภชนาการและ 3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งควรให้การสนับสนุนให้คงไว้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและ/หรือมีอิทธิพลต่อการบริโภค

พฤติกรรมการบริโภคเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีผลต่อภาวะโภชนาการของบุคคล ครอบครัว และชุมชน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกินนั้นมีอยู่หลายด้านล้วนแล้วแต่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่านั้น ดังต่อไปนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ,2538:367)

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1.1 ระบบเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ประเทศไทยได้ตื่นตัวในการพัฒนาประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากเกษตรที่ผลิตเพื่อบริโภคและจำหน่ายเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเอง ไปเป็นระบบเกษตรเพื่อการส่งออกเพื่อนำรายได้เข้าประเทศ พร้อมทั้งนำระบบอุตสาหกรรมแบบตะวันตกเข้ามาใช้ทำให้ประเทศไทยค่อย ๆ เปลี่ยนไปจากสังคมเกษตรสู่สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น การพัฒนาระบบเศรษฐกิจระบบการค้าเสรี มีผลต่อการเป็นอยู่ของคนไทยหลายด้านที่เห็นชัดเจนและมีผลต่อพฤติกรรมการกินคือการขยายตัวของอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น สถานะพัฒนาสังคมเศรษฐกิจแห่งชาติมีอัตราการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปีละ 554,000 คนต่อปีประชากรจึงมีรายได้ต่อหัวมากขึ้นตามไปด้วย

1.2 ระบบการค้าและราคาของอาหาร เนื่องจากระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นระบบการค้าเสรี จึงมีสินค้าและบริการเสนอแก่ผู้บริโภคมากมายหลายชนิด รวมทั้งสินค้าที่เป็นอาหารด้วย ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นผู้ผลิตอาหารได้มาก มีการส่งสินค้าทั้งสดและแปรรูปออกไปจำหน่ายตามต่างประเทศแล้ว ก็ยังมีอาหารอยู่เพียงพอสำหรับการบริโภคของคนไทยในประเทศ และยังมีสินค้าที่นำเข้าเป็นอาหารและผลิตภัณฑ์แปรรูปเข้ามาจำหน่ายให้เลือกซื้อบริโภค ดังนั้นอาหารบางชนิดแม้ผลิตในท้องถิ่น ไม่มีโอกาสบริโภคได้ เพราะไม่มีการวางขายในตลาดท้องถิ่น เพราะผู้ผลิตนำไปจำหน่ายที่อื่นที่ได้อาหารแพงกว่าในท้องถิ่นของตนเองก็ได้

1.3 ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งในสังคมไทยเกิดขึ้นเพราะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.1 ด้านการผลิต ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทางการผลิตอาหารทั้งในด้านการผลิตทางการเกษตร เก็บรักษา การแปรรูปอาหาร ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ตลอดจนการบรรจุด้วยวัสดุและรูปแบบต่างๆ ที่ล่อตาล่อใจและอำนวยความสะดวกทำให้เป็นที่นิยมของผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง

1.3.2 ด้านการสื่อสาร การเลือกบริโภคอาหารของประชาชนได้รับอิทธิพลของการตลาดที่ใช้เทคโนโลยีระบบการสื่อสารแบบสากลทำให้ข้อมูลต่าง ๆ เสนอได้อย่างรวดเร็ว และแพร่หลายกระจายทั่วถึงผู้บริโภค เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์สวยงาม ซึ่งทำให้ตัดสินใจซื้อทั้ง ๆ ที่บางทีไม่ใช่อาหารในประเพณีของไทย

1.4 สภาพของเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมทำให้มีอัตราการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ประชาชนจึงมีรายได้ต่อหัวมากขึ้นตามไปด้วยนั้นการได้ค่าจ้างหรือค่าแรงสูงขึ้นย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมบริโภคของคนไทยด้วย คือ มีกำลังซื้อมากขึ้นด้วย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เงินต่ออาหารของครอบครัวได้แก่

1. รายได้ของครอบครัว
2. ขนาดของครอบครัว
3. วย ความชอบ และทัศนคติการบริโภคอาหารของสมาชิกในครอบครัว
4. ฐานะทางสังคมของผู้บริโภค
5. ชุมชนที่ครอบครัวนั้นอยู่
6. กิจกรรมที่ครอบครัวมี เช่น จัดงานเลี้ยงบ่อยมากแค่ไหน
7. เวลาที่แม่บ้านมีสำหรับจ่ายตลาดและประกอบอาหาร
8. ประสบการณ์ของแม่บ้านที่สามารถตัดสินใจหรือใช้ของให้คุ้มค่า

2. ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

ปัจจัยด้านสังคม และวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการบริโภคอาหารของคนไทย บางทีอาหารคุณภาพดีราคาไม่แพง แต่กินไม่ได้เนื่องจากข้อห้ามทางศาสนาบ้าง หรือเนื่องจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือความเชื่อ หรือบางคนก็กินไม่เป็น เพราะไม่ได้ถูกหัดให้กินมาตั้งแต่เด็ก (กรองแก้ว อยู่สุข ,2533:219)

2.1 การศึกษา การศึกษาของพ่อบ้านหรือแม่บ้านที่มีความสำคัญต่อการกินอาหารของสมาชิกในครอบครัวถ้าพ่อบ้านแม่บ้านมีการศึกษาที่ดีมีการรู้เรื่องการกินอาหารอย่างถูกต้องจะรู้จักเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์มาให้สมาชิกในครอบครัวกิน นอกจากนี้ยังช่วยอบรมปลูกฝังนิสัยการ

กินที่ดีให้กับลูกต่อไปด้วย หากเป็นผู้มีการศึกษาดีแต่ขาดความรู้ทางโภชนาการก็สามารถจะหาความรู้ในเรื่องนี้เพิ่มเติมโดยทางเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวิทยุโทรทัศน์

2.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย ในด้านต่างๆ มีผลกระทบต่อระบบอากาศของประเทศ ซึ่งกระทบถึงพฤติกรรมกรกินด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการที่ประชาชนเพิ่ม ทรัพยากรธรรมชาติถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างมากมายและรวดเร็ว ส่งผลให้ธรรมชาติลดน้อยลง เหตุเกิดจากการสึกกร่อนของ คุณธรรม จริยธรรม และภาวะเศรษฐกิจที่บีบรัดการขยายตัวของสังคมเมือง และมีแนวโน้มที่จะครอบงำสังคมชนบท ทำให้เกิดการเลียนแบบการบริโภค และมีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการแสวงหาอาหารเพื่อบริโภค มีแนวโน้มซื้ออาหารมาบริโภคมากขึ้น สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาการตลาดมากขึ้น และยังคงพบว่ามีกรขยายตัวของกรตลาดไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศมากขึ้น

2.3 วัฒนธรรมชนบทรรมนิยมความเชื่อและค่านิยมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบริโภค นั้นมีอยู่หลายด้านซึ่งล้วนเต็มความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะหากเป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมก็ก่อให้เกิดปัญหาทางโภชนาการและปัญหาสุขภาพทั้งสิ้น ซึ่งจะกล่าวถึงปัจจัยที่มีความสำคัญและพบว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรกินอย่างมากทั้งในอดีตและปัจจุบัน อีกทั้งที่มีปัจจัยและความเชื่อมโยงกันยากที่จะแยกจากกันได้ นั่นคือปัจจัยด้านวัฒนธรรมชนบทรรมนิยมความเชื่อ และค่านิยม

เคยมีผู้กล่าวว่า พฤติกรรมกรกินเป็นวัฒนธรรมสืบต่อมานานยากที่จะปรับเปลี่ยนได้หรือต้องใช้เวลาานและจะต้องดำเนินการให้อยู่ในวิถีของคนกลุ่มนั้น จึงจะสามารถปรับเปลี่ยนได้ แต่ปัจจุบันพฤติกรรมกรกินอาหารเปลี่ยนได้โดยง่ายเพราะคนบางกลุ่มมีค่านิยมว่าเป็นเรื่องโก้หรูเป็นคนมีระดับ(สูง) ตามแรงโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะความเชื่อที่ส่งผลถึงค่านิยมด้านอาหารเพื่อสุขภาพด้วยแล้ว ยิ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมกรกินไม่ถูกต้องได้ง่าย ซึ่งเรื่องนี้เป็นประเด็นที่ภาคธุรกิจเอกชนนำมาผลิตเป็นอาหารเครื่องดื่ม แล้วโฆษณาและจำหน่าย สร้างความร่ำรวยให้ผู้ประกอบการมาแล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน (ปริญญ์ ลักษณะดานนท์,2536:417)

2.4 อิทธิพลจากวัฒนธรรมภายนอก หรือวัฒนธรรมข้ามชาติ ปัจจุบันการบริโภคอาหารของคนไทยในสังคมเมืองเห็นได้ชัดว่า ได้รับวัฒนธรรมได้รับการบริโภคอาหารจากประเทศตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ทั้งประเภทอาหาร บริการ รูปแบบการบริโภค และการจัดสถานที่ อาหารประเภททันใจในรูปแบบตะวันตกมีอยู่เกือบทั่วไปในเขตเมืองของทุกจังหวัด เป็นที่นิยมของผู้บริโภครุ่นใหม่เป็นอันมากแม้จะมีราคาแพงก็ตาม แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลของสังคมปัจจุบันที่ได้รับการถ่ายทอดจากต่างประเทศสามารถเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยได้โดยง่าย (ธงชัย สันติวงษ์ .2533:304)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้รับการถ่ายทอดจากต่างประเทศสามารถเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยได้โดยง่าย (ธงชัย สันติวงษ์ ,2533:304)

3. ปัจจัยตัวบุคคล

3.1 สุขภาพร่างกาย อาหารที่กินเข้าไปในแต่ละวันร่างกายจะย่อยและดูดซึมเพื่อนำไปใช้สร้างเนื้อเยื่อและส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้เจริญเติบโตเป็นปกติและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข คนที่ได้รับสารอาหารเพียงพอไม่น้อยไป หรือมากเกินไปแต่การย่อยการดูดซึมไม่ดีก็อาจทำให้เป็นโรคขาดสารอาหารได้ เช่นกัน นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยที่มีส่วนเป็นโรคขาดสารอาหารรวมทั้งสภาพความเจ็บทางกายและจิตใจซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการกินอาหาร และสภาวะของร่างกายใช้อาหารต่าง ๆ ที่กินเข้าไปให้มีประโยชน์จากอาหารที่กินเข้าไปได้มากที่สุด ถ้าร่างกายก็สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ซึ่งหมายความว่าบุคคลนั้นจะมีภาวะโภชนาการที่ดีซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. มีการพัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. น้ำหนักโดยเฉลี่ยพอเหมาะกับอายุและ/หรือส่วนสูง
3. ผิวพรรณสดใส สมบูรณ์ และมีเลือดฝาดดี
4. กล้ามเนื้อเจริญและร่างกายล่ำสัน
5. ไขมันใต้ผิวหนังมีปริมาณพอเหมาะ
6. เส้นผมเป็นเงาไม่แตกปลาย

3.2 ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารผิดไปจากปกติดังต่อไปนี้ ปกติถ้าคนมีนิสัยการกินที่ดีก็จะมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ตามไปด้วย แต่บางกรณีบุคคลกินอาหารครบถ้วนในปริมาณปกติ เช่น มีการผิดปกติเกิดขึ้นในระบบการย่อยอาหาร การดูดซึมการขนส่งและการเผาผลาญอาหารก็จะทำให้อาหารที่กินนั้นใช้ประโยชน์ไม่ได้ ซึ่งประกอบด้วยการนำอาหารเข้าสู่ร่างกาย หรือการกินอาหาร การกลืน การย่อยอาหาร การดูดซึม ตลอดจนการขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย ปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ร่างกายได้รับอาหารผิดปกติ แบ่งออกเป็นสาเหตุใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยที่ทำให้ร่างกายต้องการอาหารเพิ่มมากขึ้น

- ภาวะที่มีไข้จะเพิ่มอัตราการเผาผลาญอาหารมากขึ้น มักพบในผู้ป่วยที่มีไข้เรื้อรัง เช่น วัณโรค ทำให้คนไข้มีน้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว
- การออกกำลังกายหนัก ๆ เช่น นักกีฬา ทำให้ร่างกายต้องการพลังงานและสารอาหารมากขึ้น
- ภาวะการตั้งครรภ์และให้นมบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เมื่อเกิดความตึงเครียดทำให้ร่างกายต้องเสียโปรตีน แคลเซียม วิตามิน และกรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกาย

- การขาดออกซิเจนทำให้ร่างกายต้องการวิตามินบีรวมสูงขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดูดซึมอาหาร

- โรคพันธุกรรม ทำให้ดูดซึมอาหารบางอย่างไม่ได้ เช่น การขาดสารอาหารที่เรียกว่า อินทรีนซิกแฟคเตอร์ สำหรับการดูดซึมวิตามินบี 12

- โรคระบบทางเดินอาหาร เช่น ท้องเดิน มีพยาธิในลำไส้ ลำไส้เป็นแผล

- โรคเกี่ยวกับตับทำให้มีการหลั่งน้ำดีน้อยลง

- ในภาวะที่ร่างกายต้องการอาหารมาก เช่น การเติบโต การมีครรภ์ ให้นมบุตร หรืออยู่ระหว่างการพักฟื้น การดูดซึมสารอาหารจะมากกว่าปกติ

- วิตามินละลายน้ำ การดูดซึมขึ้นอยู่กับความเป็นกรด ต่าง ในหลอดอาหาร ถ้ามีค่าต่างมากจะถูกทำลายหรือวิตามินบี 1 ในการดูดซึมต้องอาศัยโปรตีน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ของสารอาหารในร่างกาย

- การทำงานของตับผิดปกติ ซึ่งจะมีผลต่อการเผาผลาญสารอาหารบางชนิด เช่น คาร์โบไฮเดรต (วรรณัท สุภพิพัฒน์, 2538 : 85)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมคาเฟอีน ของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2548 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อดังนี้

3.1 ประชากร

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม
- 3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)
- 3.2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 146 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaires) และแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัย แบ่งได้เป็น 3 ตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นแบบเลือกตอบ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย รายได้/เดือน ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน เป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยจะถามความคิดเห็น ซึ่งระดับความคิดเห็นมีระดับคะแนน 5 4 3 2 1 ซึ่งแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย
3. กำหนดขอบเขต และกำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเนื้อหาที่ได้ศึกษา
4. ร่างแบบสอบถามแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้ถูกต้องตรงตามเนื้อหาโดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อเครื่องคั้มผสมกาแฟของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา
6. นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
7. เสนอแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
8. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนด

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้ว นำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ นักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS For Windows

3.2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายการตอบแบบสอบถามให้กับผู้ที่มีข้อสงสัย เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 146 ชุด เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS For Windows

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลพร้อมทั้งลงรหัสข้อมูลตามวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS For Windows เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติดังนี้

บรรยายคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ระดับการศึกษา รายได้/เดือน ภูมิลำเนา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deriation) พร้อมกับการนำเสนอในรูปแบบทราเซอร์รายประกอบตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2531 : 280)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนั้น

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (นงนุช ภัทรนคร, 2541 : 376)

$$\text{ค่าคะแนนเฉลี่ย } \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

Σ = ผลรวม

μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้น

X = ค่าหรือคะแนนของข้อมูล

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (นงนุช ภัทรนคร, 2541 : 376)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ค่าหรือคะแนนที่กำหนดเป็น (1, 2, 3, 4, 5)

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนเฉลี่ย กำหนดไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

(ประกอบ กรรณสูต, 2541 : 73)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจพฤติกรรมกรบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาในภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดโดยแบบสอบถาม เสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

ตอนที่ 2 การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนในประเด็น

1. การเลือกซื้อ
2. เหตุผลในการบริโภค
3. ข้อมูลในการบริโภค

ตอนที่ 3 พฤติกรรมนักศึกษาที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	73	50.00
หญิง	73	50.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	6	4.10
21 – 22 ปี	100	68.50
23 – 24 ปี	37	25.30
มากกว่า 25 ปี	3	2.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. เกรดเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00	1	0.70
2.01 – 2.50	33	22.60
2.51 – 3.00	60	41.10
3.01 – 4.00	52	35.60
4. การศึกษาระดับชั้น ปวส. จากสถานศึกษา		
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	41	28.10
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	11	7.50
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	66	45.20
สถาบันอาชีวศึกษา	28	19.20
5. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก)		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	20	13.70
3,001 – 5,000 บาท	87	59.60
5,001 – 7,000 บาท	29	19.90
มากกว่า 7,000 บาท	10	6.80
6. ภูมิภาค		
ภาคเหนือ	9	6.20
ภาคใต้	43	29.50
ภาคกลาง	26	17.80
ภาคตะวันออก	6	4.10
ภาคตะวันตก	7	4.80
ภาคตะวันตก	55	37.20
รวม	146	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 วิจัยรณผล

จากตารางที่ 9 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เพศ

จากประชากรทั้งหมด 146 คน พบว่าผู้บริโภครองเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น เป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากัน โดยเป็นเพศชายจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นเพศหญิงจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

2. อายุ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 22 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 23 – 24 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 และที่พบน้อยที่สุดคืออายุมากกว่า 25 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

3. เกรดเฉลี่ยสะสม

นักศึกษาส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 รองลงมาคือคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.01 – 4.00 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 และมีนักศึกษาเพียง 1 คน ที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 0.70

4. สถานศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

นักศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้น ปวส. จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20 รองลงมาจบมาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 และพบน้อยที่สุดคือ จบมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50

5. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก)

นักศึกษาได้รับค่าใช้จ่าย มากที่สุดอยู่ในช่วง 3,001 – 5,000 บาท มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาคือ 5,001 – 7,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 และมีนักศึกษาจำนวนน้อยที่ได้รับค่าใช้จ่าย มากกว่า 7,000 บาท มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80

6. ภูมิลำเนา

นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 รองลงมาอยู่ในภาคใต้จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และพบว่านักศึกษาที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10

ตอนที่ 2 การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

ตารางที่ 10 ข้อมูลการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน		
บริโภค	129	88.40
ไม่บริโภค	8	5.50
เคยบริโภค แต่เลิกบริโภคแล้ว	9	6.20
2. การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนช่วยทำให้สดชื่น /ไม่ง่วงได้		
ช่วยได้มาก	32	21.90
ช่วยได้ปานกลาง	95	65.10
ช่วยไม่ได้เลย	19	13.10
3. การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนช่วยบรรเทาความเครียด		
ช่วยได้มาก	3	2.10
ช่วยได้ปานกลาง	60	41.10
ช่วยไม่ได้เลย	83	56.80
4. การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน		
เห็นด้วย	58	39.70
ไม่เห็นใจ	66	45.20
ไม่เห็นด้วย	22	15.10
5. เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นเครื่องดื่มประเภทเสพติด		
คิดว่าเป็นเครื่องดื่มเสพติด	62	52.50
ไม่คิดว่าเป็นเครื่องดื่มเสพติด	48	32.90
ไม่แน่ใจว่าเป็นหรือไม่	29	19.90
ไม่มีความคิดเห็น	7	4.80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นจัดเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย		
จัดเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย	54	37.00
ไม่เป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย	60	41.10
ไม่แน่ใจว่าเป็นหรือไม่	25	17.10
ไม่มีความคิดเห็น	7	4.80
7. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นจากสื่อใดมากที่สุด *		
โทรทัศน์	137	93.80
วิทยุ	6	4.10
นิตยสาร	12	8.20
หนังสือพิมพ์	9	6.20
โปสเตอร์	12	8.20
8. สื่อโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจดื่ม / ซื้อเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น		
มีผลอย่างมาก	85	58.20
มีผลปานกลาง	50	34.20
มีผลน้อย	4	2.70
ไม่มีผลเลย	6	4.10
9. สถานที่ในการซื้อ / ดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นนั้นหาง่าย หรือไม่		
หาได้ง่าย	138	94.50
ปานกลาง	7	4.80
หายากมาก	1	0.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. สามารถหาซื้อเครื่องดื่มผสมกาแฟได้จากแหล่งใด *		
ร้านสะดวกซื้อ	136	93.20
ห้างสรรพสินค้า	86	58.90
สถานศึกษา	56	38.40
ร้านขายของชำ	85	58.20
ตามท้องตลาด	79	54.10
11. นิยมดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟชนิดใดมากที่สุด *		
ชา	54	37.00
กาแฟ	103	70.50
เครื่องดื่มชูกำลัง	31	21.20
น้ำอัดลม โคลา-โคล่า	46	31.50
น้ำอัดลม เป๊ปซี่-โคล่า	82	56.20
12. เมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟท่านจะง่วงหรือ		
จะง่วง	112	76.70
ไม่จะง่วง	34	23.30
13. ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น		
ประจำทุกวัน	4	2.70
นานๆครั้ง	113	77.40
บ่อยๆ	29	19.90
14. การดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น		
ประจำทุกวัน	4	2.70
นานๆครั้ง	112	76.70
บ่อยๆ	30	20.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15. ในอนาคตท่านจะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น		
เลือกดื่ม	69	47.30
ไม่เลือกดื่ม	13	8.90
ไม่แน่ใจ	64	43.80
รวม	143	100.00

*หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 10 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น

การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นของนักศึกษาปรากฏว่าส่วนใหญ่เคยบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 88.40 รองลงมาคือ เคยบริโภคแต่เลิกบริโภคแล้ว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และพบว่านักศึกษาที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่น มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50

2. การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นช่วยให้สดชื่น / ไม่ง่วง

นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นช่วยให้สดชื่น / ไม่ง่วง ในระดับปานกลาง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 และนักศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 คิดว่าช่วยไม่ได้เลย

3. การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นช่วยบรรเทาความเครียด

นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นไม่ได้ช่วยบรรเทาความเครียด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 และคิดว่าช่วยได้ปานกลาง จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 คิดว่าช่วยได้มาก จำนวน 3 คน ร้อยละ 2.10

4. การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน

นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20 และนักศึกษา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 ไม่เห็นด้วยว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟเป็นเครื่องดื่มประเภทเสพติด

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 คิดว่าผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟเป็นเครื่องดื่มเสพติด รองลงมานักศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 ไม่คิดว่าเป็นเครื่องดื่มเสพติดและพบว่านักศึกษานักเรียนจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ไม่มีความคิดเห็น

6. ผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 คิดว่าผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟไม่เป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย รองลงมานักศึกษา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 คิดว่าเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือยและพบว่านักศึกษานักเรียนจำนวน 7 คน ไม่มีความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 4.80

7. ได้รับข้อมูลจากสื่อใดมากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 93.80 รองลงมาพบว่านักศึกษารับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากนิตยสารและโปสเตอร์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 และพบว่านักศึกษารับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากวิทยุน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10

8. สื่อโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจดื่ม / ชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟ

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 คิดว่าสื่อโฆษณามีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจดื่ม / ชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟ รองลงมานักศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 คิดว่าสื่อโฆษณามีผลปานกลางต่อการตัดสินใจดื่ม / ชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟและพบว่านักศึกษานักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 คิดว่าสื่อโฆษณามีผลน้อยต่อการตัดสินใจดื่ม / ชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟ

9. สถานที่ในการซื้อ / ดื่มผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟนั้นหาง่าย

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 คิดว่าสถานที่ในการซื้อ / ดื่มผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟนั้นหาได้ง่าย และพบว่านักศึกษานักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 คิดว่าสถานที่ในการซื้อ / ดื่มผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟนั้นหายากมาก

10. สามารถหาชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟได้จากแหล่งใด

นักศึกษาส่วนใหญ่ชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 93.20 รองลงมาพบว่านักศึกษารับทราบชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากห้างสรรพสินค้า จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 58.90 และพบว่านักศึกษารับทราบชื่อผลผลิตจากเครื่องดื่มผสมกาแฟจากสถานศึกษาน้อยที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. นิยมดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนชนิดใดมากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกดื่มกาแฟมากที่สุด จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50 รองลงมาพบว่านักศึกษาเลือกดื่มน้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 และพบว่านักศึกษาเลือกดื่มเครื่องดื่มชูกำลังน้อยที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20

12. เมื่อดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนท่านจะง่วงหรือ

นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70 จะง่วงหรือเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนในการบริโภคแต่ละครั้งและพบว่านักศึกษา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 ไม่จะง่วงหรือเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนในการบริโภค

13. ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

การดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนพบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษา จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 นานๆครั้งที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน รองลงมาพบว่านักศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 เลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนบ่อยๆและพบว่านักศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 เลือกที่จะดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนประจำวัน

14. การดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70 เลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน นานๆครั้ง รองลงมาพบว่านักศึกษาจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 ดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน บ่อยๆและพบว่านักศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนประจำวัน

15. ในอนาคตท่านจะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

นักศึกษาส่วนใหญ่ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 จะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนต่อไป รองลงมาพบว่านักศึกษาจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 ไม่แน่ใจว่าจะดื่มเครื่องดื่มผสมต่อไปและพบว่านักศึกษาจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ไม่เลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนต่อไป

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษาที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

ตารางที่ 11 คะแนนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน ของนักศึกษา ภาควิชา
 วิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม

ข้อความ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
การเลือกซื้อ			
1. ปกติท่านซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนด้วยตนเอง	4.26	0.947	มาก
2. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมี ประโยชน์ต่อร่างกาย	2.38	1.052	น้อย
3. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนโดยจากสื่อ โฆษณา	3.05	1.066	ปานกลาง
4. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนโดยจาก เพื่อนแนะนำ	2.21	0.996	น้อย
เหตุผลในการบริโภค			
5. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นประจำ	2.51	1.182	ปานกลาง
6. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมี ประโยชน์ต่อร่างกาย	2.08	1.034	น้อย
7. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากทำให้ ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ขจัดความอ่อนเพลีย	3.20	1.213	ปานกลาง
8. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมี สรรพคุณในการรักษาโรคบางชนิด	1.97	1.006	น้อย
9. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากช่วย เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	2.99	1.160	ปานกลาง
ข้อมูลด้านการบริโภค			
10. ผลัดกันซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนมีการปกปิด ข้อมูลต่อผู้บริโภค	3.39	1.029	ปานกลาง
11. ผลัดกันซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนมีการโฆษณาที่ ชวนเชื่อ	3.74	0.933	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อความ	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
12. ผลិតภักดิ์เครื่องคืมผสมกาเฟอินถ้าบริโภคมาก เกินไปจะเกิดอันตรายต่อร่างกาย	4.12	0.968	มาก
13. ฉลากผลิตภักดิ์เครื่องคืมผสมกาเฟอินบางชนิด แสดงคำเตือนที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้ ผู้บริโภคเข้าใจผิด	3.78	0.936	มาก
14. ฉลากผลิตภักดิ์เครื่องคืมผสมกาเฟอินต้องมีย รายละเอียดที่จำเป็นต่อผู้บริโภคอย่างเพียงพอ	4.07	0.944	มาก
15. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต้องมี มาตรฐานในการควบคุมการโฆษณาผลิตภักดิ์ เครื่องคืมผสมกาเฟอินให้มีความรัดกุมกว่านี้	4.26	0.918	มาก
รวม	3.20	0.524	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอินของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม แบ่งออกได้ 3 ด้าน ดังนี้
ด้านการเลือกซื้อ

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอินของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในด้านการเลือกซื้อ ทำให้ทราบว่าพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอิน อยู่ในระดับมากและปานกลางตามลำดับ คือ นักศึกษาซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอินด้วยตนเอง และสื่อโฆษณามีผลในการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอิน ($\mu = 4.26$ และ $\mu = 3.05$) ส่วนการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอิน จากเพื่อนแนะนำอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.21$)

ด้านเหตุผลในการบริโภค

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอินของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ด้านเหตุผลในการบริโภค ทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีเหตุผลในการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอิน ในระดับปานกลาง คือ นักศึกษาบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอินเนื่องจากทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ขจัดความอ่อนเพลีย ($\mu = 3.20$) และพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมในการบริโภค ในระดับน้อย เนื่องจากเครื่องดื่มผสมกาเฟอินมีสรรพคุณ

ในการรักษาโรคบางชนิด ($\mu = 1.97$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านข้อมูลด้านการบริโภค

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ทำให้ทราบว่านักศึกษามีพฤติกรรมในการบริโภค ในระดับ มากเกือบจะทุกประเด็น ได้แก่ ในการบริโภคนักศึกษาต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยาต้องมีมาตรฐานในการควบคุมการ โฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นให้มีความรัดกุม กว่านี้ ($\mu = 4.26$) และต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นต่อผู้บริโภคอย่างพอเพียง ($\mu = 4.07$)

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นของนักศึกษา ภาควิชาครุ ศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มผสม กาแฟอื่น ดังนี้

นักศึกษาคิดว่ากาแฟอื่นมีผสมอยู่ในกาแฟชนิดเดียวเท่านั้น และจัดเป็นเครื่องดื่มประเภท เสพติด เมื่อบริโภคแล้วจะเกิดอันตรายต่อร่างกาย และไม่มีความจำเป็นต่อร่างกาย ไม่เหมาะสมกับ วัยของตน อีกทั้งยังมีราคาแพง อีกด้วย

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาเพื่อศึกษา สภาพทั่วไปของนักศึกษา การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน และพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 คณาจารย์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 146 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกษตร

จากการศึกษาพบว่าประชากรทั้งหมด 146 คน พบว่าผู้บริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน เป็นเพศชายและเพศหญิงในจำนวนที่เท่ากันโดยเป็นเพศชายจำนวน 73 คนและเป็นเพศหญิงจำนวน 73 คน นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 22 ปี และส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วงระหว่าง 2.51 – 3.00 จบการศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ซึ่งได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนไม่รวมค่าที่พัก อยู่ในช่วง 3,001 – 5,000 บาท และนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่บริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน คิดว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนช่วยทำให้สดชื่น / ไม่ง่วง แต่ไม่สามารถช่วยบรรเทาความเครียดได้ นักศึกษาไม่แน่ใจว่าการบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน และคิดว่าผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นเครื่องดื่มเสพติด แต่ไม่จัดเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย โดยส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนจากโทรทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยคิดว่าสื่อโฆษณามีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจซื้อ / ซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน ทั้งนี้ เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนนั้นหาได้ง่ายและซื้อได้จากร้านสะดวกซื้อมากที่สุดเพราะสะดวกและหาซื้อได้ง่าย และนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกดื่มกาแฟมากที่สุด และเขาจะงยี่ห้อในการบริโภคแต่ละครั้ง แต่พบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาจะดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนนานๆครั้งและนักศึกษาส่วนใหญ่จะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนต่อไป

ตอนที่ 3 จากการศึกษาพฤติกรรมกรบริโภคของนักศึกษาที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน แบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการเลือกซื้อ พบว่า นักศึกษาให้การใส่ใจในด้านการเลือกซื้อ โดยเฉพาะการเลือกซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนด้วยตนเอง ไม่ใช่จากการแนะนำของเพื่อน โดยตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนจากสื่อโฆษณา และคิดว่าเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนมีประโยชน์ต่อร่างกายน้อย

เหตุผลในการบริโภค พบว่า นักศึกษาบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นประจำเพื่อให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ขจัดความอ่อนเพลีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวรีย์ ตะโพนทอง (2542 : 46) ที่กล่าวว่านักศึกษาดื่มกาแฟแล้วมีความรู้สึกสดชื่น กระปรี้กระเปร่า เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และนักศึกษาคิดว่าเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนมีประโยชน์ต่อร่างกายและมีสรรพคุณในการรักษาโรคบางชนิดได้น้อย

ข้อมูลด้านการบริโภค พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญมากกับเรื่องข้อมูลด้านการบริโภคไม่ว่าจะเป็นด้านการควบคุมการโฆษณาและรายละเอียดที่จำเป็นต่างๆต่อผู้บริโภคที่ต้องมีปรากฏอยู่ในผลิตภัณฑ์

5.2 สรุปข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยกับประชากรที่มีขนาดใหญ่ขึ้น อาจสำรวจข้อมูลจากภาควิชาฯ อื่นๆหรือทำทั้งคณะฯ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้อาจมีความละเอียดมากขึ้นและสามารถรู้ได้ว่านักศึกษาในภาควิชาฯใดมีการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนมากที่สุด เพื่อจะได้แนะนำการบริโภคให้ถูกต้องและไม่เป็นอันตรายต่อตนเอง นอกจากนี้ควรเพิ่มเติมรายละเอียดปลีกย่อยในพฤติกรรมแต่ละด้านเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว อยู่สุข. 2533. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 219 น.
- กานดา นาคะเวช. 2543. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
พระนคร. 104 น.
- กองควบคุมอาหาร สนง. 2538. “เครื่องดื่ม”. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. แหล่งที่มา :
<http://www.tisi.go.th/consumer.guide/beverage>, 2 พฤศจิกายน 2548.
- ชวลิต รัตนกุล. 2536. โภชนาการกับชีวิตมนุษย์ เล่มที่ 2 : น้ำและเครื่องดื่ม. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 524 น.
- ชัยชาญ แสงดี อุดม จันทราภิรักษ์ศรี และคณะ. 2548. “กาแฟอื่น :Facts and Issues”. แหล่งที่มา :
http://www.elib-online.com/doctors/food_caffeine.html, 2 พฤศจิกายน 2548.
- ทรงเกียรติ ปิยะกะ. “เลี้ยงลูกให้พ้นภัยยาเสพติด”. แหล่งที่มา : <http://www.wing4.rtaf.mi.th/>,
2 พฤศจิกายน 2548.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2533. พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช. 304 น.
- นนุช ภัทราคร. 2541. สถิติการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุริยาสาริน. 376 น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
นครปฐม : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 43 น.
- บุญธรรม จิตต์อนันท์. 2540. การวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
76 น.
- ประครอง กรรณสุด. 2541. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทศูนย์
หนังสือ ดร. ศรีสง่า จำกัด. 260 น.
- ปริญญ์ ถักษ์दानนท์. 2536. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอดิส
สันเพรสโปรดักส์. 417 น.
- พิลาศลักษณ์ ศรีสวัสดิ์. 2537. ความเป็นพิษของกาเฟอีน. วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปี
ที่ 36, ฉบับที่ 1: 55-60.
- วรนนท์ ศุภพิพัฒน์. 2538. อาหารโภชนาการและสารพิษ. กรุงเทพฯ : ตะวันออก. 85 น.

วุฒิชัย จำนวน. 2533. แนวความคิดพฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น. 197 น.

วัฒนา มะลิตอง. “การดำเนินการควบคุมสารกาเฟอีนในประเทศไทย”. แหล่งที่มา :

<http://www.dft.moc.go.th/>, 2 พฤศจิกายน 2548.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2538. พฤติกรรมกรรบริโภคฉบับพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : วสิทธิ์พัฒนา. 367 น.

สุทธิพันธ์ ตรีภคไพจิตร. 2544. ยาเสพติดหายนะของคนรุ่นใหม่. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

61 น.

สำนักงานอาหารและยา. 2542. กาแฟสำเร็จรูปพร้อมดื่ม. กองเผยแพร่และควบคุมการโฆษณา เอกสารเผยแพร่ (โรเนียว). 4 น.

เสาวรีย์ ตะโพนทอง. 2542. พฤติกรรมกรรบริโภคกาแฟพร้อมดื่มบรรจุกระป๋องในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 84 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2548
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำปัญหาพิเศษ ผลวิจัยที่ได้จะนำเสนอต่อภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คำตอบหรือข้อคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามมิได้จัดเป็นคะแนนและไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนแต่อย่างใด
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
 - ตอนที่ 2 การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน
 - ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน
4. กรุณาอ่านคำชี้แจงที่ปรากฏในแต่ละตอนอีกครั้ง และขอให้ตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

หมายเหตุ

กาเฟอีน จัดเป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ฤทธิ์ของมันมีผลเสียต่อร่างกายมนุษย์ แต่น้อยกว่ายาเสพติดกลุ่มอื่นๆ ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่ผสมกาเฟอีนปริมาณน้อย ได้แก่ ชา กาแฟ เครื่องดื่มชูกำลัง น้ำอัดลมโคลา-โคล่า น้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า เป็นต้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
นายกิตติศักดิ์ พุกกานนท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้
ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่แรกเข้าจนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน.....

4. ท่านจบการศึกษาระดับชั้น ปวศ. จากสถานศึกษาใด

() มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

() มหาวิทยาลัยราชภัฏ

() วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

() สถาบันอาชีวศึกษา

() อื่นๆ

5. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน (ไม่รวมค่าที่พัก)

() ต่ำกว่า 3,000 บาท

() 3,001 – 5,000 บาท

() 5,001 – 7,000 บาท

() มากกว่า 7,000 บาท

6. ท่านมีภูมิลำเนาอยู่ที่

() ภาคเหนือ

() ภาคใต้

() ภาคกลาง

() ภาคตะวันออก

() ภาคตะวันตก

() ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

1. ท่านเคยบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนหรือไม่
 - () บริโภค
 - () ไม่บริโภค
 - () เคยบริโภค แต่เลิกบริโภคแล้ว

2. ท่านคิดว่า การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนช่วยให้สดชื่น / ไม่ง่วงได้หรือไม่
 - () ช่วยได้มาก
 - () ช่วยได้ปานกลาง
 - () ช่วยไม่ได้เลย

3. ท่านคิดว่า การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนช่วยบรรเทาความเครียดได้หรือไม่
 - () ช่วยได้มาก
 - () ช่วยได้ปานกลาง
 - () ช่วยไม่ได้เลย

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การบริโภคผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นค่านิยมในสังคมปัจจุบัน
 - () เห็นด้วย
 - () ไม่แน่ใจ
 - () ไม่เห็นด้วย

5. ท่านคิดว่า “ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน” เป็นเครื่องดื่มประเภทเสพติดหรือไม่
 - () คิดว่าเป็นเครื่องดื่มเสพติด
 - () ไม่คิดว่าเป็นเครื่องดื่มเสพติด
 - () ไม่แน่ใจว่าเป็นหรือไม่
 - () ไม่มีความคิดเห็น

6. ท่านคิดว่า “ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาเฟอีน” จัดเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือยหรือไม่
 - () จัดเป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย
 - () ไม่เป็นเครื่องดื่มประเภทฟุ่มเฟือย
 - () ไม่แน่ใจว่าเป็นหรือไม่
 - () ไม่มีความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ท่านรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอินจากสื่อใดมากที่สุด
- () โทรทัศน์ () วิทยุ () นิตยสาร
 () หนังสือพิมพ์ () โปสเตอร์ () อื่นๆระบุ
8. ท่านคิดว่าสื่อโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจดื่ม / ซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอินของ
 คนปัจจุบันระดับใด
- () มีผลอย่างมาก () มีผลปานกลาง
 () มีผลน้อย () ไม่มีผลเลย
9. ท่านคิดว่าปัจจุบัน สถานที่ในการซื้อ / ดื่มผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอินนั้นหาง่าย
 หรือไม่
- () หาได้ง่าย
 () ปานกลาง
 () หายากมาก
10. ท่านสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอินได้จากแหล่งใด
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ร้านสะดวกซื้อ () ห้างสรรพสินค้า () สถานศึกษา
 () ร้านขายของชำ () ตามท้องตลาด () อื่นๆระบุ
11. ท่านเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาแฟอินชนิดใดมากที่สุด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ชา
 () กาแฟ
 () เครื่องดื่มชูกำลัง
 () น้ำอัดลม โคลา-โคล่า
 () น้ำอัดลมเป๊ปซี่-โคล่า
 () อื่นๆระบุ

12. ทุกครั้งที่ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน ท่านจะง่วงหรือไม่ว่าง
 เจะงง ไม่เจะงง

13. ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนของท่านเป็นอย่างไร
 ประจำทุกวัน
 นานๆครั้ง
 บ่อยๆ
 อื่นๆระบุ

14. ท่านดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนบ่อยเพียงใด
 ประจำทุกวัน
 นานๆครั้ง
 บ่อยๆ
 อื่นๆระบุ

15. ในอนาคตท่านจะเลือกดื่มเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนต่อไปหรือไม่
 เลือกดื่ม
 ไม่เลือกดื่ม
 ไม่แน่ใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคที่มีต่อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว แบบสอบถามแต่ละข้อมี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การเลือกซื้อ					
1. ปกติท่านซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนด้วยตนเอง					
2. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมีประโยชน์ต่อร่างกาย					
3. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนโดยจากสื่อโฆษณา					
4. ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนโดยจากเพื่อนแนะนำ					
เหตุผลในการบริโภค					
5. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเป็นประจำ					
6. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมีประโยชน์ต่อร่างกาย					
7. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากทำให้ร่างกายกระปรี้กระเปร่า ขจัดความอ่อนเพลีย					
8. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากมีสรรพคุณในการรักษาโรคบางชนิด					
9. ท่านบริโภคเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนเนื่องจากช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ข้อมูลด้านการบริโภค					
10. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นมีการปกปิดข้อมูลต่อผู้บริโภค					
11. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นมีการโฆษณาที่ชวนเชื่อ					
12. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นถ้าบริโภคมากเกินไปจะเกิดอันตรายต่อร่างกาย					
13. ฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นบางชนิดแสดงคำเตือนที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด					
14. ฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นต่อผู้บริโภคอย่างเพียงพอ					
15. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต้องมีมาตรฐานในการควบคุมการโฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มผสมกาแฟอื่นให้มีความรัดกุมกว่านี้					

ข้อเสนอแนะ.....

ขอขอบพระคุณในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้